

Κούβα – Μεξικό 5* με το Versus

Αβάνα, Βινιάλες, Βαραδέρο, Τρινιδάδ,
Σιενφουέγκος, Σάντα Κλάρα

Ριβιέρα Μάγια, Χερσόνησος Γιουκατάν
Πόλη του Μεξικού

Ανοίγουμε δρόμους

**ΔΩΡΕΑΝ
ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ
VERSUS TRAVEL
ΜΕ ΚΑΛΥΨΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΡΩΝΟΪΟ**

Νοιώστε **απόλυτα
προστατευμένοι,**
όπως σας **έχουμε
συνηθίσει.**

ΔΙΠΛΗ ΚΑΛΥΨΗ ΑΠΟ ΔΥΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

Πριν το ταξίδι

Κάλυψη για ασθένεια και κορωνοϊό έως 75 ετών

Κάλυψη για ατύχημα χωρίς όριο ηλικίας

Ταξιδιωτική Ασφάλεια Versus Travel κάλυψης της προκαταβολής ή της εξόφλησης πριν από το ταξίδι σε περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας μέχρι του ποσού **2.000€**

Σε περίπτωση κορωνοϊού, καλύπτουμε όλο το ποσό της προκαταβολής ή εξόφλησης χωρίς άνω όριο. **(μόνο στο Versus travel θα βρείτε τέτοιου ύψους καλύψεις)**

Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού

Κάλυψη για ασθένεια και κορωνοϊό έως 75 ετών

Κάλυψη για ατύχημα χωρίς όριο ηλικίας

Χωρίς ποσά απαλλαγών που πληρώνει ο ταξιδιώτης

1. Κάλυψη για ατύχημα ή ασθένεια
2. Ιατροφαρμακευτικές καλύψεις
3. Επαναπατριsmός του ίδιου ή της οικογένειας του ταξιδιώτη
4. Κάλυψη εξόδων καραντίνας έως 1.500€
5. Έξοδα μετάβασης συνοδού από την Ελλάδα, έξοδα διερμηνέα, έξοδα νομικής υποστήριξης
6. Καλύψεις για απώλεια ή καθυστέρηση αποσκευών
7. Έξοδα του ταξιδιώτη λόγω πρόωρης διακοπής της εκδρομής του
8. Έξοδα διαμονής και επικοινωνίας, εξαιτίας απώλειας ταξιδιωτικών εγγράφων
9. Έξοδα για καθυστέρηση πτήσης πάνω από 4 ώρες

Για όλα τα παραπάνω υπάρχουν όροι και προϋποθέσεις διαβάστε αναλυτικά στο www.versustravel.eu/asfaleia

Επιπλέον το Versus Travel προσφέρει:

- Εγγύηση για μικρές και ευέλικτες ταξιδιωτικές ομάδες
- Διπλανό κάθισμα άδείο στο πούλμαν, εκτός αν είστε οικογένεια

ΔΩΡΕΑΝ

Αποκλειστική ταξιδιωτική ασφάλεια του Versus Travel με καλύψεις για τον κορωνοϊό

Νοιώστε απόλυτα προστατευμένοι, όπως σας έχουμε συνηθίσει

ΔΙΠΛΗ ΚΑΛΥΨΗ ΑΠΟ ΔΥΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

1. Εδώ και 26 χρόνια οι ταξιδιώτες επιλέγουν το Versus Travel για την ποιότητα των υπηρεσιών του, αλλά κυρίως για την ασφάλεια και τη σιγουριά του ταξιδιού.
2. Τον Μάρτιο του 2020 (και όλη την περίοδο της πανδημίας) το Versus Travel απέδειξε ότι και σε ακραίες συνθήκες, όπως αυτές του κορωνοϊού, μπορεί να εγυνηθεί τις προκαταβολές των ταξιδιωτών, την κατά το δυνατόν περισσότερο ομαλή συνέχιση του ταξιδιού αλλά και τη χωρίς προβλήματα αεροπορική τους επιστροφή στην Ελλάδα.
3. Τα προηγούμενα χρόνια, υπήρξαν εκατοντάδες περιπτώσεις, κατά τις οποίες το Versus Travel απέδειξε ότι ο ταξιδιώτης που ταξιδεύει μαζί μας, αισθάνεται εμπιστοσύνη, πως ό,τι και να συμβεί θα αντιμετωπιστεί άμεσα και μάλιστα προς όφελος του.

Όλα τα παραπάνω κάνουν τους ταξιδιώτες να λένε: «Ταξιδεύω με το Versus για να έχω το κεφάλι μου ήσυχο»

Δωρεάν καλύψεις του Versus Travel

1. Ταξιδιωτική Ασφάλεια Versus Travel κάλυψης της προκαταβολής

- A. Στο Versus Travel προσφέρουμε δωρεάν εδώ και χρόνια στους ταξιδιώτες μας, ασφάλεια κάλυψης της προκαταβολής, σε περιπτώσεις ακύρωσης του ταξιδιού, λόγω ατυχήματος ή ασθένειας.
- B. Αν προσβληθείτε εσείς προσωπικά από τον Covid-19, πριν την αναχώρηση του ταξιδιού, ακόμα και αν έχετε εξοφλήσει το ταξίδι, αναλαμβάνουμε όλα τα ακυρωτικά και μεταφέρουμε το ταξίδι σας οποιαδήποτε στιγμή νιώθετε υγιείς για να το πραγματοποιήσετε. Η παροχή αυτή ισχύει μόνο όταν μας ενημερώσετε εγγράφως με αντίστοιχο αποδεικτικό, άμεσα μόλις πληροφορηθείτε το γεγονός της προσβολής σας από τη νόσο.
- Γ. **Νέα επιπλέον κάλυψη. Προστασία από δυο συμβόλαια:** Με το δεύτερο ασφαλιστικό συμβόλαιο που προστέθηκε, για την κάλυψη από τον κορωνοϊό, έχετε επιπλέον ποσό κάλυψης της προκαταβολής και εκτός Covid-19 περιπτώσεων. Έχετε δηλαδή την προστασία δυο συμβολαίων.

2. Ασφάλεια Versus Travel κατά τη διάρκεια του ταξιδιού

Το Versus Travel παρέχει, εδώ και χρόνια, στους ταξιδιώτες του επιπλέον ασφάλεια που καλύπτει ατύχημα, ασθένεια, απώλεια αποσκευών και πολλές άλλες καλύψεις. Δεν καλύπτει όμως την περίπτωση προσβολής από κορωνοϊό για την οποία υπάρχει ειδική ασφάλιση (διαβάστε παρακάτω).

Έξτρα Δωρεάν Ασφάλεια Covid-19 και καραντίνας κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, αλλά και επιπλέον συμπληρωματικής κάλυψης ασθένειας, ατυχήματος, απώλειας αποσκευών και εκτός Covid-19 περιπτώσεων. Έχετε δηλαδή την προστασία 2 συμβολαίων.

1. Τι είναι η Έξτρα Ασφάλεια Covid-19 του Versus Travel

Λόγω των ειδικών συνθηκών και επειδή θέλουμε να εξασφαλίσουμε για εσάς με κάθε υπευθυνότητα ένα ξέγνοιαστο και χαρούμενο ταξίδι χωρίς άγχος, σας παρέχουμε δωρεάν μία ξεχωριστή, ειδική Ασφάλεια που καλύπτει και τον Covid-19, επιπλέον της προαναφερθείσας σχετικής κάλυψης του Versus, στην προηγούμενη παράγραφο.

2. Τι επιπλέον καλύπτει η έξτρα Ασφάλεια COVID-19

Η έξτρα Ασφάλεια COVID-19 καλύπτει διακοπή του ταξιδιού εφόσον ο ταξιδιώτης νοσηλευτεί λόγω Covid-19 στο εξωτερικό ή τεθεί σε καραντίνα με εντολή κυβέρνησης ή άλλης αρχής κατά τη διάρκεια του ταξιδιού λόγω έκθεσης του ιδίου ή άλλου συνταξιδιώτη του στη μεταδοτική ασθένεια. Στην περίπτωση αυτή ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΕΠΙΣΗΣ ΟΙ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ Ή Η ΝΟΣΗΛΕΙΑ ΑΝ ΑΠΑΙΤΗΘΟΥΝ. Καλύπτεται επίσης τα έξοδα της καραντίνας στο εξωτερικό μέχρι του ποσού 1500€. Επίσης όταν ο ασφαλισμένος ταξιδιώτης μπορέσει να επιστρέψει στην Ελλάδα καλύπτουμε τα έξοδα του ταξιδιού επιστροφής του, αλλά και της οικογένειας του εφόσον ο ίδιος επιστρέψει στην Ελλάδα.

3. Άλλες καλύψεις και των δυο ασφαλιστικών συμβολαίων. Διπλή κάλυψη από δυο ασφαλιστικά συμβόλαια

Υπάρχουν και επιπλέον καλύψεις όπως και επιπλέον σημαντικές ταξιδιωτικές καλύψεις, επαναπατριsmός και της οικογένειας του ταξιδιώτη, έξοδα μετάβασης συνοδού από την Ελλάδα στο σημείο του συμβάντος, έξοδα διερχόμενης, έξοδα μετάφρασης ιατρικού φακέλου, απώλεια αποσκευών καθυστερήσεις πτήσεων νομική υποστήριξη και άλλες καλύψεις.

Για όλα τα παραπάνω υπάρχουν όροι και προϋποθέσεις διαβάστε αναλυτικά στο www.versustravel.eu/asfaleia

* Όλες οι παραπάνω καλύψεις δίνονται δωρεάν μόνο για τα οργανωμένα ταξίδια εκτός Ελλάδας. Για τα ατομικά ταξίδια δίνονται με επιβάρυνση.

Η ασφάλεια καλύπτει ταξιδιώτες από την Ελλάδα, περιπτώσεις ασθένειας για άτομα έως 75 ετών και περιπτώσεις ατυχήματος για όλες τις ηλικίες. Για ταξιδιώτες από την Κύπρο καλύπτει περιπτώσεις ασθένειας και ατυχήματος για άτομα έως 70 ετών. Για ταξιδιώτες από την Κύπρο, εάν είστε πάνω από 70 ετών, υπάρχει χρέωση. Καλέστε τα γραφεία μας στη Λευκωσία για περισσότερες πληροφορίες.

Το μαγικό ταξίδι στην Κούβα του Versus

Η Κούβα, "Το Μαργαριτάρι της Καραϊβικής", δεν είναι ένα ακόμη νησί. Μια μοναδική γοητεία αναβλύζει από κάθε γωνιά της. Ο ερωτισμός ξεχειλίζει. Η ζωντάνια της εκφράζεται στην εξωτική μουσική και τους χορούς της. Η Κούβα δεν είναι μόνο Κομμουνισμός και Πούρα. Οι εικόνες είναι ποικίλες και αλλόκοτες: αποικιακή αρχιτεκτονική, αμερικάνικα αυτοκίνητα της δεκαετίας του '50, εκπληκτικές παραλίες, δάση με φοίνικες, κοραλλιογενή νησάκια και ο νοσταλγικός τρόπος ζωής που αναφέρεται στα έργα του Έρνεστ Χέμινγουεϊ και του Γκράχαμ Γκρην. Εδώ έζησαν και ζουν άνθρωποι που έγιναν αιώνια σύμβολα, με εξέχοντες πρωταγωνιστές τον γοητευτικό επαναστάτη Τσε Γκεβέρα και τον Φιντέλ Κάστρο. Εδώ παραμένει υψωμένο το τελευταίο λάβαρο αντίστασης στις σαρωτικές δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης. Ένα εξωτικό νησί που παραμένει στο προσκήνιο της ιστορίας για σχεδόν μισό αιώνα και εμφανίζει μεγάλες αντιθέσεις και ιδιαιτερότητες. Η Κούβα μπορεί μέσα από τον πλούτο και την ποικιλία της να ευχαριστήσει, να σαγηνεύσει και να προσφέρει τις εκπλήξεις της στον επισκέπτη.

Μεξικό

Το Μεξικό δεν είναι μία, αλλά πολλές χώρες μαζί. Χώρα των αντιθέσεων από την ίδια της τη φύση: ηφαίστεια με χιονισμένες κορυφές, παραλίες με πελώρια κύματα, υψίπεδα κοντά στον ουρανό και στον ήλιο, ζούγκλες, άγονες πεδιάδες, ποτάμια, λίμνες, έρημοι, γκρεμοί, φαράγγια και βαθιές κοιλάδες.

Μια παρθένα φύση με την οποία ο άνθρωπος βρίσκεται σε αρμονία. Είναι γη των ονείρων, χώρα υπέρτατου φωτός, τόπος μυστηρίου και θρύλου, όπου η σφραγίδα της αρχαίας ιστορίας του ανθρώπου είναι πολύ αισθητή.

Αρχαίοι πολιτισμοί (Ολμέκοι, ζαποτέκοι, Μάγιας, τολτέκοι, Αζτέκοι κλπ.), που εξαρθρώθηκαν από τους Κονκισταδόρες, πυραμίδες, αποικιακά κτίρια, ζούγκλες, εκπληκτικές παραλίες, Ινδιάνοι, Μεστίζος, ντόπια χειροτεχνήματα, νόστιμη και πικάντικη κουζίνα, τεκίλα, συναρπαστικοί ρυθμοί και μουσική. *Viva Mexico!*

Το ταξίδι μας αυτό απευθύνεται σε ανθρώπους, που γοητεύονται από το αυθεντικό και ζεστό πρόσωπο των χωρών της Κεντρικής Αμερικής. Είναι ένα πλήρες ταξίδι για όσους δεν θέλουν να χάσουν την παραμικρή γωνιά από το ιστορικό Μεξικό.

Το Versus Travel δεν συμβιβάζεται με "κουτσορευμένα" προγράμματα!!!

Εικόνες από το ταξίδι μας στην Αβάνα

Μια χώρα που ακροβατεί ανάμεσα στο παρελθόν και το παρόν και με το ένα μάτι κοιτάζει το μέλλον. Ένα μίγμα περασμένων εποχών, αποικιοκρατικής αρχιτεκτονικής. Θαυμάσιες αποικιακές εκκλησίες, παλάτια και μουσεία γνέφουν φιλικά από κάθε γωνιά προσκαλώντας τον καθένα να εξερευνήσει, να ψάξει και να ανακαλύψει καινούργιους θησαυρούς σε ήδη γνωστά μέρη.

Ο ήλιος δύνει σε σύννεφα που σχεδόν ακουμπούν στον ορίζοντα δημιουργώντας εκπληκτικούς ιριδισμούς.

Ένα βασίλειο φτιαγμένο από λαβύρινθους μικρών δρόμων με ανοίγματα σε σκιερές πλατείες, γεμάτο μεγαλοπρέπεια κτίρια και ταπεινά σπιτάκια, σε ένα υπέροχο ανακάτεμα του ένδοξου παρελθόντος με το πολύχρωμο και φασαριόζικο παρόν.

Αυτοκίνητα από τη δεκαετία του 50 κυκλοφορούν σαν κόπια από κινηματογραφική ταινία, κουβαλώντας πλήθος αναμνήσεων.

Εμπειρίες Versus Travel

**Τουλούμ – Μπάνιο σε Σενότα, ξενάγηση στον
αρχαιολογικό χώρο των Μάγια**

Νότια του Κανκούν βρίσκεται η μεγάλη πόλη και ένα από τα πιο ξακουστά μνημεία του πολιτισμού των Μάγια, το **Τουλούμ** (Tulum), κτισμένο στις ακτές της Καραϊβικής, όπου και θα κατευθυνθούμε αναχωρώντας από το Κανκούν. Πρόκειται για έναν τόπο, που συνδυάζει κατάλευκες σαν αλάβαστρο αμμουδιές με φοίνικες και κρυστάλλινα νερά, με τον αρχαίο πολιτισμό των Μάγια. Ο ναός τους βρίσκεται σε ένα λόφο ύψους 12 μέτρων. Μετά την ξενάγησή μας, θα μας περιμένει ακόμη μία αξέχαστη εμπειρία: **μπάνιο σε μια σενότα**, μία κλειστή, εσωτερική λίμνη με καταπράσινα νερά! Το ταξίδι, βλέπετε, είναι Versus και οι εμπειρίες είναι μοναδικές και διαδέχονται η μία την άλλη.

Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ VERSUS

Ένα σπάνιο πρόγραμμα αποκλειστικά για τους πιο ανήσυχους ταξιδιώτες που λατρεύουν την κουλτούρα αυτών των δύο απίθανων χωρών: Κούβα και Μεξικό, μαζί σε ένα εξαιρετικό ταξίδι-αποκάλυψη, με τεράστιο πλούτο σε επισκέψεις, εξερευνήσεις, εμπειρίες, εικόνες, μουσικές, αρώματα, συναισθήματα. Το απόλυτο ταξίδι για τους εραστές του λάτιν στοιχείου αλλά και του πολιτισμού, της Ιστορίας και των σπάνιων μνημείων! Από τις φυτείες καπνού της δυτικής Κούβας μέχρι τις παραμυθένιες παραλίες της Καραϊβικής στη Ριβιέρα Μάγια, όλα είναι εδώ!!!

Δείτε τι περιλαμβάνει αυτό το μοναδικό πρόγραμμα!

ΣΤΗΝ ΚΟΥΒΑ

- **Τέσσερις (4) διαν/σεις στην ακριβή Αβάνα** σε 5* ξενοδοχείο και όχι λιγότερες ή αποκλειστικά διαμονές σε μικρότερα 3* στην επαρχία για μείωση κόστους. Με το Versus παίρνετε πάντα περισσότερα!
- Στην Αβάνα χρησιμοποιούμε το **Hotel Nacional 5*** ή το **Melia Cohiba 5***, το ξενοδοχείο με το καλύτερο σέρβις στην πόλη. **Τώρα που πλέον η διαθεσιμότητα των 5* ξενοδοχείων στην Αβάνα σπανίζει.**
- Στο Βαραδέρο το ξενοδοχείο μας είναι το **Melia Varadero 5* All Inclusive**, το οποίο θα σας χαρίσει αξέχαστες ημέρες στη διάσημη παραλία της Καραϊβικής, απολαμβάνοντας απεριόριστη κατανάλωση ποτών και γευμάτων.
- Διανυκτερεύουμε στο **Τρινιδάδ** για να ζήσουμε τη μοναδική ατμόσφαιρα της πόλης και το βράδυ, όταν γίνεται μια ολόκληρη παρέα, και όχι απλό πέρασμα.
- Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται επίσκεψη στο **μουσείο Havana Club** για να δούμε πώς παρασκευάζεται το ρούμι. (Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΑΥΤΗ ΤΟΠΙΚΑ ΣΤΗΝ ΚΟΥΒΑ ΣΤΟΙΧΙΖΕΙ 50-70 €), εκεί θα δοκιμάσουμε και ρούμι.
- Επίσκεψη στο **κέντρο εκτροφής κροκοδειλων** στην Γκουάμα
- Βαρκάδα στη **Λίμνη του Θησαυρού**
- Επίσκεψη σε **εργοστάσιο παρασκευής πούρων** στην Αβάνα.
- **Είσοδος στο παραδοσιακό μπαράκι La Canchachara** όπου θα μας σερβίρουν το ομώνυμο ποτό που έπιναν οι σκλάβοι στις φυτείες
- Επίσκεψη στο **θέατρο Thomas terry** στο Σιενφουέγκος
- Επίσκεψη στο **σπήλαιο του Ινδιάνου**, το οποίο και θα διασχίσουμε με βάρκα
- **Παραδοσιακό γέυμα αυθεντικής κουβανικής κουζίνας** σε ένα ειδικό τοπικό
- Εμπειρότατος Έλληνας αρχηγός-ξεναγός (και όχι τοπικός ελληνόφωνος), ο οποίος γνωρίζει πολύ καλά τη χώρα και θα σας προτείνει λύσεις ώστε η διαμονή να σας μείνει αξέχαστη. **Ο αρχηγός θα είναι μαζί σας σε όλη τη διάρκεια της παραμονής σας στην Κούβα.** Θα σας μυήσει στην πραγματική της ζωή, θα σας μάθει την ιστορία της, θα σας διηγηθεί τους μύθους της, θα σας δείξει πώς διασκεδάζουν οι Κουβανοί και όχι οι τουρίστες στην Κούβα. **Παρατηρήστε ότι το ταξίδι του Versus Travel το συνοδεύει Έλληνας αρχηγός και όχι ελληνόφωνος τοπικός αντιπρόσωπος.**

- Βλέπετε και ζείτε περισσότερη και πιο γνήσια Κούβα. Δεν είναι τυχαίο που πολλοί ταξιδιώτες που γύρισαν από ένα τέτοιο ταξίδι λένε ότι η Κούβα δεν ήταν αυτό που φαντάζονταν. Σίγουρα δεν είδαν την πραγματική Κούβα. Το ταξίδι μας στην Κούβα δεν είναι ένα συνηθισμένο πρόγραμμα. Εμείς διεισδύουμε στη ζωή και στη φιλοσοφία της χώρας με έναν ιδιαίτερο τρόπο. **Η Κούβα με το Versus θα σας μείνει αξέχαστη!!!**
- Η βόλτα με τα **παραδοσιακά αυτοκίνητα του '50** θα σας μεταφέρει στην εποχή της μαφίας, στην Κούβα του Lucky Luciano και του Φρανκ Σινάτρα, σε μια διαδρομή γεμάτη νοσταλγία στους δρόμους της ημιφωτισμένης ρομαντικής Αβάνας.
- Επίσης το Versus Travel σας κερνάει **δείπνο με ζωντανή μουσική** στο bar-restaurant Bodeguita del Medio, στην Αβάνα.
- Προσφέρεται δωρεάν ταξιδιωτικός οδηγός-βιβλίο στα ελληνικά Versus Travel.

ΣΤΟ ΜΕΞΙΚΟ

- **Διαμονή στην Πόλη του Μεξικού στο πολυτελές Barcelo Reforma 5*, ένα από τα καλύτερα ξενοδοχεία της μεξικάνικης πρωτεύουσας.**
  - Ξενοδοχεία 5* στο Κανκούν και 4* sup. στη Μέριδα
  - Ημιδιατροφή στην Πόλη του Μεξικού, στη Μέριδα και στο Κανκούν.
  - Επίσκεψη στο Τουλούμ τον συγκλονιστικό χώρο των Μάγιας τον μοναδικό που ατενίζει την Καραϊβική και επιπλέον επίσκεψη στη Ριβιέρα Μάγια
  - Εκδρομή στα **κανάλια του Χοτσιμίλκο**, με τους αλέγρους Μεξικάνους, ντυμένους με πολύχρωμες φορεσιές και τα γνωστά σε όλους σομπρέρο, να οδηγούν τις ζωηρόχρωμες γόνδολές τους, τις «τραχινέρας» (trajineras), στολισμένες με λογίων πράγματα, πουλώντας τα αγαθά τους και τραγουδώντας παραδοσιακά τραγούδια!
- Βλέπετε είναι ένα πρόγραμμα Versus και η μια εμπειρία διαδέχεται την άλλη. Τίποτα δεν είναι προαιρετικό.**
- Εμπειρία πρόκληση! **Μπάνιο σε εσωτερική λίμνη με καταπράσινα νερά, σε γνωστή Σενότα της χερσονήσου Γιουκατάν**
  - Άλλο ένα δείγμα της πληρότητας με την οποία το Versus Travel φτιάχνει τα προγράμματά του. Θα μπορούσαμε να αρκεστούμε σε μια ξενάγηση στο Μέξικο Σίτι και σε άλλη στις Πυραμίδες και την Παναγία της Γουαδελούπης. Το Versus Travel, πάντα κοντά στον ταξιδιώτη που τα θέλει όλα, έχει εμπλουτίσει το πρόγραμμά του με επιπλέον επισκέψεις στα κανάλια του Χοτσιμίλκο και στο **σπίτι της Φρίντα Κάλο** (σε διαφορετικές ημέρες). Έτσι έχουμε μια εκτεταμένη άποψη του Μέξικο Σίτι, αλλά και μιας πολύ μεγάλης περιοχής γύρω από αυτό
  - **Το πρόγραμμά μας περιλαμβάνει ημιδιατροφή καθημερινά (all-inclusive στο Τουλούμ**
  - Το ταξίδι συνοδεύει έμπειρος Έλληνας αρχηγός, που γνωρίζει πολύ καλά την ιστορία και τον πολιτισμό του Μεξικού. Μαζί του θα δείτε το πραγματικό Μεξικό, την κουλτούρα των ανθρώπων του και την καθημερινότητά τους. Θα σας μιλήσει για τους Μάγιας, τους Ατζέκους, τους Ολμέκους και θα σας διηγηθεί μύθους και δοξασίες.
  - Προσφέρεται δωρεάν ταξιδιωτικός οδηγός-βιβλίο στα ελληνικά Versus Travel.

Το σημαντικότερο, οι αναχωρήσεις του Versus πραγματοποιούνται!

Το πιο ολοκληρωμένο πρόγραμμα της ελληνικής αγοράς για την **Κούβα** μαζί με την **Πόλη του Μεξικού** και τη **Ριβιέρα των Μάγιας**! Ένα από τα πιο συναρπαστικά προγράμματα του Versus που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μόνο μέσα από τεράστια εμπειρία και γνώση των δύο προορισμών: και το Versus έχει ήδη συλλέξει πάνω από δύο δεκαετίες εμπειρίας και συνεχών ταξιδιών στην Κούβα και στο Μεξικό ώστε να μπορεί να οργανώνει ένα τόσο απαιτητικό ταξίδι. Το μεγάλο ατού μας όμως δεν είναι το εξαιρετικό - και λόγω θέσης και λόγω ποιότητας - ξενοδοχείο Melía Cohiba (που φιλοξενεί τα πληρώματα των αεροπορικών εταιρειών στην Κούβα), ούτε το 5* Nacional που επίσης χρησιμοποιούμε στην Αβάνα, ούτε τα δεκάδες αξιοθέατα που περιλαμβάνουμε στο πρόγραμμά μας: είναι οι απόλυτα ειδικευμένοι Έλληνες αρχηγοί μας (όχι τοπικοί ελληνόφωνοι), που θα είναι διαρκώς μαζί σας κατά την παραμονή σας στο νησί και θα σας δείξουν βήμα-βήμα αυτά που δεν βλέπει ο τουρίστας στην Κούβα. Αυτά για τα οποία πάντα λέμε ότι η "Κούβα δίνει μαθήματα ζωής". Αυτοί θα σας δείξουν τη γνήσια Κούβα, την Κούβα των Κουβανών και όχι την τουριστική.

Το έτερο ήμισυ του ταξιδιού πραγματοποιείται στο Μεξικό, με ένα πλούσιο, όπως συνηθίζουμε, πρόγραμμα ξεναγήσεων στους σημαντικότερους τόπους προκολομβιανών πολιτισμών που αναπτύχθηκαν στην Κεντρική Αμερική. Τα νέα στοιχεία που εντάξαμε είναι η εκδρομή στο Χοτσιμίλκο, τα κανάλια του οποίου διατρέχουν με ζωηρόχρωμες γόνδολες Μεξικάνοι τροβαδούροι άδοντας παραδοσιακά τραγούδια, καθώς και η επίσκεψη στο σπίτι της Φρίντα Κάλο, που προσέδωσαν στο ταξίδι μας πλούτο καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος πέραν του ιστορικού και αρχαιολογικού που ήδη έχει. Με την επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο των Μάγιας στο Τουλούν αλλά και το αναζωογονητικό μπάνιο σε Σενότα βιώνουμε μια δυνατή εμπειρία της Ριβιέρα Μάγια. Είναι - όπως λέμε στο Versus - ένα ταξίδι που τα έχει όλα στον υπερθετικό βαθμό! Αλλά ένα τέτοιο ταξίδι για να είναι επιτυχημένο πρέπει να έχει και «διαβασμένους» αρχηγούς - και το Versus τους έχει!

Highlights

- ✓ Κάντε βόλτα με παραδοσιακά αυτοκίνητα του '50 στην καρδιά της παλιάς πόλης της Αβάνας και δειπνήστε σε τοπικό εστιατόριο με ζωντανή μουσική
- ✓ Επισκεφθείτε εργοστάσιο παρασκευής πούρων, το μουσείο του HavanaClub και το Μουσείο της Πόλης στην Αβάνα
- ✓ Εκδράμετε στο Βινιάλες και κάντε βαρκάδα στο σπήλαιο του Ινδιάνου
- ✓ Επισκεφθείτε το Μουσείο Πόλης στο Τρινιδάδ και πιείτε ένα ποτό στο Κατσάντσαρα
- ✓ Ανακαλύψτε το Μαυσωλείο του Τσε στη Σάντα Κλάρα
- ✓ Χαλαρώστε και απολαύστε τα τουρκουάζ νερά και την ομορφότερη παραλία της Καραϊβικής, στο κοσμοπολίτικο Βαραδέρο
- ✓ Επισκεφθείτε τις τεράστιες πυραμίδες του σημαντικότερου ιερού χώρου των προκολομβιανών πολιτισμών, του Τεοτιχουακάν.
- ✓ Αφεθείτε στη μαγεία των εκθαμβωτικών νερών και των ονειρεμένων κατάσπρων παραλιών με τους κοκκοφοίνικες της Ριβιέρα Μάγια
- ✓ Εκδρομή στην Τσιτσέν Ιτζά, έναν από τους πλουσιότερους και σημαντικότερους αρχαιολογικούς χώρους στον κόσμο, μητρόπολη των Μάγιας.
- ✓ Περιηγηθείτε στο αποικιακό κόσμημα της πολιτείας Γιουκατάν - τη Μέριδα - και χαρείτε τη νυχτερινή της ατμόσφαιρα.
- ✓ Ακούστε παραδοσιακά τραγούδια από τους αλέγρους Μεξικάνους με τις πολύχρωμες φορεσιές και τα σομπρέρο τους, που οδηγούν τις ζωηρόχρωμες γόνδολές τους στα κανάλια του Χοτσιμίλκο.
- ✓ Μπάνιο σε σενότα, στη χερσόνησο του Γιουκατάν, και στις μαγευτικές παραλίες στο Τουλούμ!

Αριθμός Πτήσης	Ημερομηνία Πτήσης	Διαδρομή (Από ⇒ Προς)	Ώρα Αναχώρησης	Ώρα Άφιξης
AF1033	17/07/2022	ΑΘΗΝΑ – ΠΑΡΙΣΙ	06:00	08:30
AF 950	17/07/2022	ΠΑΡΙΣΙ – ΑΘΑΝΑ	10:40	14:35
KL 686	31/07/2022	ΑΘΑΝΑ – ΠΑΡΙΣΙ	21:05	14:45 +1
KL 1581	01/08/2022	ΠΑΡΙΣΙ – ΑΘΗΝΑ	20:55	01:10

ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ

Μουσική κουλτούρα

Ο χρόνος καταργείται, η ζέστη χαλαρώνει τις αισθήσεις, η μουσική τις ξεσηκώνει και ο ταξιδιώτης δεν έχει άλλη επιλογή. Αφήνεται να παρασυρθεί στο ρυθμό της. Άλλωστε όπως λένε και οι άνθρωποι της "εδώ είναι Κούβα, και όλα συμβαίνουν με πάθος!"

Η Κούβα έχει να επιδείξει μια πολυποίκιλη και ανθούσα πολιτιστική ζωή. Το είδος της τέχνης που ξεχωρίζει στο σύγχρονο κουβανέζικο πολιτισμό, ο οποίος εδράζεται στην πλούσια παράδοση της λαϊκής κουλτούρας της χώρας, είναι βέβαια η μουσική. Μία μουσική μοναδική σε χρωματισμούς και συναίσθημα, που τα τελευταία χρόνια έγινε ακόμη πιο δημοφιλής χάρη στις προσπάθειες του χαρισματικού Αμερικάνου κιθαρίστα Ράι Κούντερ.

Ο Κούντερ οργάνωσε το 1997 τις ηχογραφήσεις των θρυλικών Κουβανών μουσικών που είχαν παίξει στην προεπαναστατική Κούβα στο τότε διάσημο στους Αμερικάνους κοσμοπολίτες BuenaVistaSocialClub.

Το άλμπουμ που κυκλοφόρησε με τον ίδιο τίτλο, συμπεριλαμβάνει κομμάτια που έγιναν πασίγνωστα σε όλο τον κόσμο, όπως το "Ντος Γκαρντένιας" και το "Τσαν Τσαν".

Στο σπουδαίο αυτό δίσκο, που αποτελεί την επιτομή της λαϊκής κουβανέζικης μουσικής, έχει ερμηνεύσει δύο τραγούδια μία από τις πλέον θρυλικές μορφές της μουσικής λάτιν, ο Κομπάι Σεγούντο, στην ηλικία των 90 ετών.

Ο Σεγούντο, εφευρέτης μεταξύ άλλων του αρμόνικο, μιας ειδικής κιθάρας με 7 χορδές, πέθανε πλήρης ημερών το 2003, αφήνοντας στους νεότερους Κουβανέζους μουσικούς μια μοναδική κληρονομιά, η οποία έχει οπτικά αποτυπωθεί στην ομώνυμη με το άλμπουμ του Κούντερ ταινία ντοκιμαντέρ που γύρισε ο σπουδαίος Γερμανός σκηνοθέτης Βιμ Βέντερς το 1999.

Το φαινόμενο **Buena Vista Social Club**

Στη δεκαετία του '40, στην προεπαναστατική Κούβα, όλος ο καλός κόσμος και κυρίως οι Αμερικανοί κοσμοπολίτες σύχναζαν στη φημισμένη μουσική και χορευτική λέσχη Buena Vista Social Club. Μετά τον Φιντέλ, στα club αυτά μπορεί να μπήκε λουκέτο, στις καρδιές των μουσικών, ντόπιων και ξένων, που ήξεραν τι μουσική ακουγόταν εκεί μέσα, η φλόγα έμενε άσβεστη...

Το 1997, πενήντα σχεδόν χρόνια αφότου η λέσχη είχε κλείσει, ο Αμερικανός κιθαρίστας Ράι Κούντερ μαζί με τον Κουβανό Χουάν ντε Μάρκος Γκονσάλες οργάνωσαν την παραγωγή ενός άλμπουμ με τον τίτλο Buena Vista Social Club. Το άλμπουμ, που ηχογραφήθηκε στην Κούβα από τους ίδιους μουσικούς που έπαιζαν και τότε στο club και δεν ήταν και στα πρώτα νιάτα τους, κυκλοφόρησε και άμα τη εμφανίσει του στα τσαρτς και στα τότε δισκοπωλεία έγινε αμέσως παγκόσμια επιτυχία, κερδίζοντας βραβείο Grammy. Ο Ιμπραήμ Φερέρ, ο Κομπάι Σεγκούντο, η Ομάρα Πορτουόντο, ο Ρουμπέν Γκονζάλες και η παρέα τους ξεκίνησαν τις περιοδείες ανά τον κόσμο. Όπου εμφανιζόταν η μπάντα, γινόταν χαμός, λαϊκό προσκύνημα. Οι «παππούδες» από την Κούβα έσπαγαν ταμεία... όχι μόνο με τις φωνές και τις απογειωτικές μουσικές τους, αλλά και με τις κινήσεις, την αύρα και την απόλυτη γλύκα τους. Ήταν η χαρά της ζωής.

Αβάνα η αιώνια ζωντανή πόλη

Σε αυτή τη χώρα η μουσική αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινής ζωής των ανθρώπων. Το τραγούδι και ο χορός είναι ο τρόπος έκφρασης των Κουβανών και το μοναδικό μέσο αντιμετώπισης των δυσκολιών. Άλλωστε στο μυαλό όλων η Κούβα είναι συνυφασμένη με μία μελωδία... Την πιο ρυθμική....

Η Αβάνα είναι ένα μικρό βασίλειο φτιαγμένο από λαβύρινθους μικρών δρόμων, με ανοίγματα σε σκιερές πλατείες, γεμάτο μεγαλόπρεπα κτίρια και ταπεινά σπιτάκια. Ένα ανακάτεμα του ένδοξου και ηρωικού παρελθόντος με το χρωματιστό και φασαριόζικο παρόν.

Κτισμένη από Ισπανούς Κοκινσταδόρες που προσάραξαν στο λιμάνι της πόλης αιώνες πριν, διατηρεί μέχρι και σήμερα έντονα τα σημάδια της εποχής εκείνης.

Οι δρόμοι της παλιάς Αβάνας θα σας εντυπωσιάσουν με τα παλιά αρχοντικά να στέκονται σχεδόν ετοιμόρροπα, διατηρώντας την αίγλη της παλαιάς αριστοκρατίας. Το 1982 το παλαιό κομμάτι της πόλης ανακηρύχθηκε από την UNESCO ως τόπος παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Παρά την κίνηση των παντός είδους τροχοφόρων – από ποδήλατα μέχρι και αμερικανικές κούρσες προηγούμενων δεκαετιών - οι ντόπιοι ξεχύνονται στους δρόμους και περπατούν. Η βόλτα στην πόλη γίνεται μία αξέχαστη εμπειρία.

Οι Κουβανοί είναι ένας ιδιαίτερος λαός. Μπορεί να μην γνωρίζουν να επικοινωνήσουν στη γλώσσα σου, αλλά σίγουρα θα τους καταλάβεις, από το λαμπερό χαμόγελο και από τη "γλώσσα του σώματος". Όλες τους οι κινήσεις είναι ρυθμικές και χορευτικές, κάνοντας την όποια χειρονομία να φάνει σαν τμήμα ενός λάτιν χορού.

Κοριτσάκια με πολύχρωμα φουστάνια και κοκαλάκια στα μαλλιά χορεύουν παντού, ενώ μαμάδες και γιαγιάδες απλώνουν τις καρέκλες τους στη μέση του δρόμου για να αρχίσουν την κουβέντα τους. Μικροπωλητές περιφέρονται στα δρομάκια με τιςπραμάτειες τους, ενώ αγόρια σε όλες τις ηλικίες παίζουν μπίτζμπολ με αυτοσχέδια μπαστούνια. Παράλληλα με όλα αυτά ακούγονται από παντού μελωδίες. Μελωδίες που σε κάνουν να θες να πιαστείς από το χέρι και να αρχίσεις να χορεύεις... να νιώσεις όπως αυτοί.

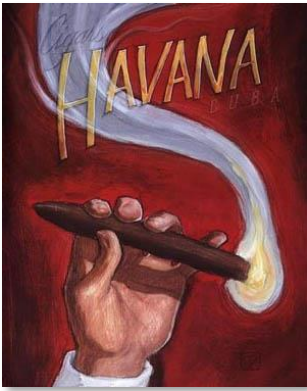
Και όλα αυτά υπό το άγρυπνο βλέμμα του Τσε Γκε Βάρα, που υπάρχει παντού. Σε σημαίες, σε μακό μπλουζάκια ακόμα και σε κούπες.

Λίγο παρακάτω υπαίθριοι πωλητές πουρών σας προσκαλούν να αγοράσετε από τηνπραμάτεια τους, ενώ περιφερόμενοι ζαχαροπλάστες με ένα ταψί πουλάνε λιχουδιές στους περαστικούς.

Καθώς κάνετε τη βόλτα σας θα βλέπετε παντού υπαίθριες μπάντες. Μουσικοί που ξεδιπλώνουν όλο τους το ταλέντο χωρίς παρτιτούρες, ντόπιοι και ξένοι που κινούνται ρυθμικά στο ρυθμό της μουσικής.

Αυτή είναι η Κούβα, τόπος πολύχρωμος, πολύβουος και χαρούμενος!

Η Ιστορία των πούρων

Το φυτό καπνός (*nicotianatabacum*) καλλιεργήθηκε κατά πάσα πιθανότητα για πρώτη φορά από τους ιθαγενείς της Αμερικής στην χερσόνησο Γιουκατάν, στην περιοχή του σημερινού Μεξικού, για να εξαπλωθεί αργότερα τόσο στη βόρεια όσο και στη νότια Αμερική. Είναι άγνωστο το πότε καλλιεργήθηκε για πρώτη φορά ή πότε χρησιμοποιήθηκε για κάπνισμα. Το σίγουρο όμως είναι ότι η Ευρώπη γνώρισε τον καπνό μετά το ταξίδι του Κολόμβου το 1492. Δύο από τους ναύτες του ανέφεραν ότι οι Ινδιάνοι της Κούβας, κάπνιζαν μία μορφή πρωτόγονου πούρου, από στριμμένα, αποξηραμένα φύλλα καπνού τυλιγμένα σε άλλα φύλλα από φοίνικα ή μπανανιά. Πολύ γρήγορα οι Ισπανοί και οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι ναύτες απέκτησαν το συνήθειο αυτό, όπως και οι κονκισταδόρες.

Το κάπνισμα εξαπλώθηκε στην Ισπανία και την Πορτογαλία και σύντομα και στη Γαλλία, κατά πάσα πιθανότητα μέσω του Γάλλου πρέσβη στην Πορτογαλία Ζαν Νικόντ, που έδωσε και το όνομά του στη νικοτίνη.

Αργότερα το συνήθειο πέρασε στην Ιταλία και, μετά από το ταξίδι του Σερ Γουόλτερ Ράλεϊ στην Αμερική, στην Αγγλία. Ο καπνός άρχισε να καλλιεργείται εμπορικά στην Αμερική. Πιστευόταν ότι είχε ιατρικές ιδιότητες, αλλά υπήρχαν κιόλας αρκετοί που το θεωρούσαν κακό - ο Φίλιππος Β' της Ισπανίας και ο Τζέιμς Α' της Αγγλίας τον είχαν αποκηρύξει.

Η λέξη "**cigar**" ("πούρο" στην αγγλική), προέρχεται από τη λέξη "**sikar**" των Ινδιάνων Μάγιας, η οποία έγινε "**cigarro**" στα Ισπανικά. Η λέξη μπήκε τελικά σε ευρεία χρήση στα μέσα του 18ου αιώνα.

Τα πούρα, όπως τα γνωρίζουμε σήμερα, κατασκευάστηκαν για πρώτη φορά στην Ισπανία τον 18ο αιώνα, χρησιμοποιώντας καπνό από την Κούβα. Εκείνη την εποχή η Κούβα δεν έκανε εξαγωγή πούρων. Το 1790 η βιοτεχνία πούρων εξαπλώθηκε βόρεια των Πυρηναιών, με μικρά εργοστάσια να στήνονται στη Γαλλία και τη Γερμανία. Οι Ολλανδοί άρχισαν επίσης να φτιάχνουν

πούρα χρησιμοποιώντας καπνό από τις Ανατολικές Αποικίες.

Το κάπνισμα των πούρων όμως διαδόθηκε σαν συνήθειο στη Γαλλία και τη Βρετανία μετά τον Πόλεμο της Χερσονήσου (1808 - 14), όταν οι Γάλλοι και Άγγλοι βετεράνοι έκαναν γνωστό το συνήθειο που απέκτησαν κατά την διάρκεια της θητείας τους στην Ισπανία.

Η παραγωγή των "**segars**" ξεκίνησε στη Βρετανία το 1820 και το 1821 ορίστηκε νομοθεσία που έλεγχε την παραγωγή αυτή. Εξαιτίας ενός φόρου εισαγωγής, τα ξένα πούρα στη Βρετανία ήταν κιόλας είδος πολυτελείας. Σύντομα δημιουργήθηκε η ανάγκη για καλύτερης ποιότητας πούρα στην Ευρώπη ενώ τα Ισπανικά πούρα ξεπεράστηκαν από αυτά που κατασκευάζονταν στην Κούβα, η οποία ήταν τότε Ισπανική αποικία.

Τα πούρα, όπως ανακάλυψαν οι Ευρωπαίοι καπνιστές, ταξίδευαν καλύτερα από τον καπνό. Το πούρο έφτασε στη βόρεια Αμερική το 1762 όταν ο 'ΙσραηλΠούτναμ, που αργότερα διετέλεσε στρατηγός στην Αμερικανική Επανάσταση (1774 - 1778), γύρισε από την Κούβα (υπηρετούσε στον Αγγλικό στρατό) στο σπίτι του στο Connecticut, όπου ήδη οι άποικοι είχαν αρχίσει να καλλιεργούν τον καπνό από το 17ο αιώνα. Μαζί του έφερε μία επιλογή από πούρα Αβάνας και μεγάλες ποσότητες σπόρων κουβανέζικου καπνού. Αργότερα χτίστηκαν βιομηχανίες κατασκευής πούρων στην περιοχή, που επεξεργάζονταν καπνό από σπόρους φερμένους από την Κούβα.

Στις αρχές του 19ου αιώνα, η ντόπια αμερικανική παραγωγή, άρχισε να παρουσιάζει κάποια κάμψη και τα Κουβανέζικα πούρα άρχισαν να εισάγονται σε μεγάλες ποσότητες. Από το 1860 τα πούρα έγιναν σύμβολο κοινωνικής καταξίωσης και οικονομικής άνεσης στις Ηνωμένες Πολιτείες. Την ίδια περίπου περίοδο το κάπνισμα των πούρων είχε γίνει τόσο δημοφιλές μεταξύ των κυρίων στη Βρετανία και στη Γαλλία, όπου σε όλους τους δημόσιους χώρους, όπως ξενοδοχεία, clubs κλπ, δημιουργήθηκαν χώροι για καπνιστές. Το μετά το γεύμα ένα πούρο, συνοδευόμενο από κάποιο ποτό όπως

port ή brandy, άρχισε να γίνεται παράδοση. Αυτό έδωσε στα πούρα και στο κάπνισμά τους μια επιπλέον ώθηση. Καθώς και το γεγονός ότι ο Πρίγκιπας της Ουαλίας, Εδουάρδος ο 7ος ήταν φανατικός καπνιστής, παρ' όλες τις αντιθέσεις της μητέρας του, της βασίλισσας Βικτώριας.

Τα τσιγάρα με τσιγαρόχαρτο πρωτοεμφανίστηκαν στις αρχές του 19ου αιώνα, σαν φτηνή εναλλακτική λύση αντί των πούρων. Η εισαγωγή μηχανών κατασκευής πούρων στη δεκαετία του 1980 αύξησε τη δημοτικότητα αυτού του τύπου καπνίσματος, το οποίο είχε επικρατήσει κατά τον Α' παγκόσμιο πόλεμο. Συνέπεια αυτού ήταν η παραγωγή πούρων από μηχανές και ξεκίνησε στην Κούβα το 1920, όταν η κατασκευή και το κάπνισμα των χειροποίητων πούρων άρχισαν να παρουσιάζουν μια αργή αλλά σταθερή πτώση.

Γενικά το κάπνισμα έγινε πολύ λιγότερο δημοφιλές μετά από μια ανακοίνωση που ανέφερε τις επιπτώσεις του στην υγεία το 1960. Στις αρχές όμως του 1990 υπήρξε μια μεγάλη δημοτικότητα και πάλι για τα χειροποίητα πούρα. Έγιναν και πάλι της μόδας, χάρη στον ενθουσιασμό που έδειξαν γι' αυτά κάποιοι σταρ, όπως ο ArnoldSchwarzenegger, ο JamesWoods, ο JackNicholson, η SharonStone, η DemiMoore και το μοντέλο LindaEvangelista και έτσι έγιναν τόσο δημοφιλή όσο ποτέ.

Τις πρώτες μέρες του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ο πρωθυπουργός της Αγγλίας, Ουίνστον Τσόρτσιλ έλαβε ένα πολύ επείγον τηλεφώνημα από τον πολιορκημένο διευθυντή της Dunhill, του οποίου το κατάστημα μόλις είχε βομβαρδιστεί κατά τη διάρκεια μίας γερμανικής αεροπορικής επιδρομής στο Λονδίνο. Το κρίσιμο αυτό μήνυμα ήταν: "Τα πούρα σας είναι ασφαλή, κύριε". Χωρίς αμφιβολία ο Τσόρτσιλ είχε πιο σημαντικά πράγματα στα μυαλά του. Η ιστορία όμως δείχνει μερικά χαρακτηριστικά των πούρων και αυτών που τα λατρεύουν. Πρώτον, το πόσο σημαντικά ήταν τα πούρα για τον Τσόρτσιλ. Δεύτερον την έντονη προτίμηση των σοβαρών καπνιστών σε συγκεκριμένες μάρκες ή τύπους πούρων και την εμπιστοσύνη που είχαν στους

προμηθευτές τους. Τέλος το πόσο πολύ συμβόλιζαν και συμβολίζουν τα πούρα και ειδικά αυτά της Αβάνας, τη δύναμη και τον πλούτο. Τα πούρα καπνίζονται αργά για χαλάρωση και απόλαυση ή για τη γεύση και το άρωμά τους σε στιγμές προσήλωσης και αφοσίωσης, ενώ τα χειροποίητα πούρα είναι από μόνα τους μικρά έργα τέχνης. Διαφέρουν πάρα πολύ από τα τσιγάρα που καπνίζονται συνήθως σε στιγμές έντασης και σπάνια διακρίνονται για τη γεύση και το άρωμά τους. Τα καλά πούρα έχουν διακριτές ιδιότητες και χαρακτηριστικά που εξαρτώνται από την ποικιλία των φύλλων καπνού, την ικανότητα του κατασκευαστή, την τοποθεσία όπου καλλιεργήθηκε ο καπνός και το λίπασμα που χρησιμοποιήθηκε. Τα καλά πούρα είναι παρόμοια με το καλό κρασί και γι' αυτό οι ειδικοί τείνουν να είναι πολύ συγκεκριμένοι στο τι μάρκες καπνίζουν, από πού τα προμηθεύονται και πως είναι αυτά αποθηκευμένα. Αν προσφέρει κανείς ένα βιομηχανικό πούρο σε έναν καπνιστή πούρων Αβάνας ή του Άγιου Δομίνικου, η αντίδρασή του θα είναι παρόμοια με αυτή ενός λάτρη του γαλλικού καλού κρασιού όταν του δώσει να πει ρετσίνα.

Ο χρόνος που χρειάζεται για τον καπνό πούρων να ωριμάσει και η σκληρή χειρωνακτική εργασία των χειροποίητων πούρων τα κάνει να είναι μία ακριβή πολυτέλεια. Ούτε είναι εύκολο να βρει κανείς καλής ποιότητας και με καλή αποθήκευση πούρα.

ΔΙΑΤΗΡΩΝΤΑΣ ΤΑ ΠΟΥΡΑ

Το Πούρο είναι φυσικό, οργανικό προϊόν και είναι απαραίτητο να διατηρείται τόσο προσεκτικά, όσο τα τρόφιμα ή το κρασί. Τα σπίτια με κεντρική θέρμανση ή με κλιματισμό είναι ο μεγαλύτερος εχθρός τους. Το ιδανικό περιβάλλον για τη διατήρησή τους είναι ένα υγρό περιβάλλον, χωρίς πολύ κρύο ή ζέστη. Οι πραγματικά φανατικοί καπνιστές πούρων εμπιστεύονται για τη διατήρηση των πούρων τους, τους προμηθευτές τους ενώ κάποιοι άλλοι έχουν στο σπίτι τους ειδικούς χώρους διατήρησης πούρων.

Υπάρχουν όμως πολύ πιο απλοί τρόποι και πρακτικά μέτρα που μπορεί να πάρει κάποιος. Το κλειδί για τη σωστή αποθήκευση των πούρων είναι να σιγουρευτείτε ότι δεν θα ξεραθούν. Γι' αυτό κρατήστε τα στα κουτιά τους, σε κάποιο αεροστεγές μέρος, μακριά από πηγές θερμότητας. Βοηθάει το να βάλετε ένα βρεγμένο σφουγγάρι μέσα στο ντουλάπι και να ελέγχετε να μη στεγνώσει. Αν στο κουτί έχουν μείνει λίγα πούρα τοποθετήστε στο κουτί μια σφραγισμένη σακούλα, της οποίας το εσωτερικό θα έχετε ψεκάσει με νερό. Θα μπορούσατε φυσικά να πάρετε ένα humididor (υγραντή), μια ειδική δηλαδή θήκη διατήρησης πούρων η οποία τα κρατάει νωπά.

Για να είστε σίγουροι πού θα μείνετε!

Melia Cohiba 5 hotel*

Η εμπειρία και η εξειδίκευση των ταξιδιών του VersusTravel σας προσφέρουν το πλέον πολυτελές ξενοδοχείο της Αβάνας. Χτισμένο στο κέντρο της πόλης, κοντά στην παραλιακή λεωφόρο Malecon και σε απόσταση αναπνοής από τα σημαντικότερα αξιοθέατα της πόλης, παρέχει όλες τις ανέσεις που χαρακτηρίζουν ένα ξενοδοχείο 5 αστέρων, ικανοποιώντας τις προσδοκίες και του πλέον απαιτητικού ταξιδιώτη. Διαθέτει 6 εστιατόρια με ισπανική, ιταλική, αργεντινική και τοπική κουζίνα και 5 μπαρ, εκ των οποίων το "ElRelicario" για τους BonVivant και γνώστες των κουβανέζικων πούρων. Για στιγμές χαλάρωσης αφιερωθεί στα χέρια των ειδικών απολαμβάνοντας μασάζ στο χώρο της πισίνας. Το γυμναστήριο διαθέτει μεταξύ άλλων τζακούζι, σολάριουμ, σάουνα και ειδικό γήπεδο σκουός, ενώ για τις κυρίες υπάρχει κομμωτήριο και beautysalon που λειτουργούν επί 24ώρου βάσεως. Οι παροχές του, θα κάνουν το ταξίδι στην Κούβα ακόμα πιο μοναδικό!

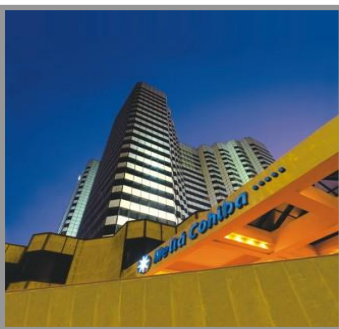
Hotel Nacional 5 hotel*

Το Hotel Nacional 5* θεωρείται ένα αληθινό σύμβολο της Αβάνας και της κουβανικής ταυτότητας. Με σχεδόν εννέα δεκαετίες συνεχούς παρουσίας στην Αβάνα, είναι μία κλασική αξία, με προνομιακή τοποθεσία, εκλεπτυσμένη κομψότητα και λάμψη που διατηρείται, εμπλουτισμένη μάλιστα με την πείρα πολλών ετών! Κορυφαίες προσωπικότητες της παγκόσμιας πολιτικής, οικονομικής και καλλιτεχνικής σκηνής έχουν φιλοξενηθεί εδώ, από τον Ουίνστον Τσώρτσιλ και την Άβα Γκάρντνερ μέχρι τον Φρανκ Σινάτρα και τον Αλεξάντερ Φλέμινγκ!

Melia Varadero 5 hotel*

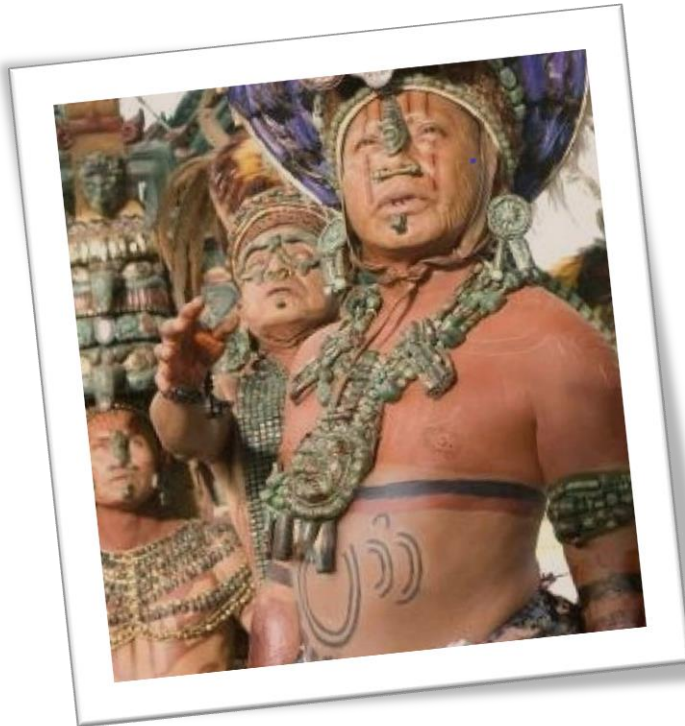
Μια υπέροχη πόλη, ένα ονειρεμένο ξενοδοχείο! Εσείς θα συμβιβαστείτε με κάτι λιγότερο;

Το Melia Varadero 5* βρίσκεται σε ένα από τα ομορφότερα σημεία της παραλίας του Βαραδέρο και συνιστά την καλύτερη επιλογή ως προς τη διαμονή στο διάσημο αυτό θέρετρο της Καραϊβικής. Πέραν των ανέσεων που παρέχουν τα 490 δωμάτια και σουίτες του ξενοδοχείου, μια σειρά παροχών έρχονται να προστεθούν στα συστατικά που συνθέτουν τη συνταγή για να απολαύσει κανείς μοναδικές στιγμές

ξεκούρασης και χαλάρωσης. Διαθέτει 5 εστιατόρια, 4 Bar και μια καφετέρια, BeautySpa, γήπεδο γκολφ, πλήρως οργανωμένο γυμναστήριο, γήπεδα τένις, ενώ κατά τη διάρκεια της ημέρας μπορεί να επιλέξει κανείς από μια σειρά δραστηριοτήτων άθλησης και διασκέδασης τόσο στην ξηρά όσο και στη θάλασσα.

Εξωτερικά χαρακτηριστικά των Μάγιας και μυστικά «ομορφιάς»

Οι Μάγιας είχαν στραβά πόδια, αφού, όταν ήταν μικροί, οι μανάδες τους τους κουβαλούσαν καβάλα στο πίσω μέρος του σώματος τους. Καμάρωναν για το γεγονός ότι ήταν αλλήθωροι. Αυτό γινόταν επειδή οι μητέρες τους, κατά την παιδική τους ηλικία, τους κρεμούσαν ένα κουρελάκι που έφτανε μέχρι τη μέση των φρυδιών. Καθώς αυτό κουνιόταν, οι μικροί Μάγιας ύψωναν συνέχεια τα μάτια και έτσι κατέληγαν να μένουν αλλήθωροι.

Είχαν πλακουτσωτά κεφάλια και μέτωπα, κατόρθωμα και αυτό των μανάδων τους. Μεγάλη τέχνη...! Τέσσερις με πέντε ημέρες μετά τη γέννα τεντώνανε το μωρό σε ένα μικρό κρεβάτι φτιαγμένο από ραβδάκια και εκεί, μπρούμυτα, του βάζανε το κεφάλι

ανάμεσα σε δυο σανίδες, τη μια στο ινίο και την

άλλη στο μέτωπο πιέζοντάς το πολύ δυνατά. Το είχαν εκεί

να υποφέρει για μερικές μέρες, έτσι ώστε να μείνει το κεφάλι πλακουτσωτό, χαρακτηριστικό που είχαν όλοι τους. Τρυπούσαν επίσης τα αυτιά των παιδιών, όπως έκαναν και οι γονείς τους.

Οι Ινδιάνες του Γιουκατάν δεν καλλωπίζονταν στο πρόσωπο, γιατί το θεωρούσαν ελαφρότητα. Είχαν τη συνήθεια να πριονίζουν τα δόντια τους, ώστε να τους δίνουν πριονωτή μορφή. Αυτήν τη δουλειά την έκαναν γριές, λιμάροντας τα δόντια με πέτρες και νερό. Οι Ινδιάνες τρυπούσαν τις μύτες τους στο τρυφερό κομμάτι που χωρίζει τα ρουθούνια αναμεταξύ τους και έβαζαν στην τρύπα μια κεχριμπαρένια πέτρα ως στολίδι. Στα παιδιά τρυπούσαν τ' αυτιά προκειμένου να φοράνε κρίκους ή τους τα χαράζανε με βαθιές οδοντώσεις όταν τα προόριζαν για θυσίες.

Οι άνδρες δεν είχαν γένια, καθώς, όπως έλεγαν, οι μανάδες τους έκαιγαν το πρόσωπό τους με ζεματιστά πανιά, όταν ήταν παιδιά, ώστε να αποτρέπουν την τριχοφυΐα. Όλοι οι άντρες χρησιμοποιούσαν καθρέφτες· οι γυναίκες πάλι όχι. Συνήθιζαν, επίσης, να βάζουν το πρόσωπό τους κόκκινο για να δείχνουν πολύ άσχημοι, κάτι, όμως, για το οποίο καμάρωναν. Τους άρεσε να διακοσμούν το κορμί τους με μελάνι και χάραζαν απαλά τις ζωγραφιές πάνω τους, έτσι ώστε με το αίμα να μένουν σημάδια στο κορμί. Συνήθιζαν, μάλιστα, να χλευάζουν όσους δε διακοσμούσαν το κορμί τους.

Βασικές διατροφικές συνήθειες των Μάγιας

Το καλαμπόκι αποτελούσε τη βασική τροφή των Μάγιας. Το έβαζαν από το βράδυ στον ασβέστη μαζί με νερό. Με αυτόν τον τρόπο το πρωί ήταν μαλακό, μισοψημένο και ξεφλουδισμένο. Το άλεθαν και το έτρωγαν. Για τους οδοιπόρους ήταν μοναδική τροφή, γιατί μπορούσε να διατηρηθεί για μήνες. Κάποιες φορές το έλιωναν σε κούπα και το έπιναν ή έβγαζαν από αυτό το ζουμί του (γάλα) και το έπηζαν στη φωτιά. Το ρόφημα αυτό το έπιναν ζεστό για πρωινό, ενώ το περίσσειμά του το έπιναν μέσα στην ημέρα αντί για νερό. Έτρωγαν φαγητά μαγειρευτά από όσπρια και κρέας

άγριων ή οικόσιτων πουλιών. Αν δεν είχαν, όμως, κρέας έφτιαχναν σάλτσες με πιπέρι και όσπρια. Οι άντρες συνήθιζαν να τρώνε χωριστά από τις γυναίκες.

Διασκέδαση με κρασί και μιμήσεις

Οι Ινδιάνοι του Γιουκατάν ήταν πρόσχαροι άνθρωποι. Έπιναν και γλεντούσαν με πολύ κρασί που έφτιαχναν από μέλι, νερό και μια ρίζα δέντρου. Το κρασί αυτό γινόταν πολύ δυνατό. Ο τρόπος επιστροφής των ανδρών στο σπίτι μετά την οιοποσία ήταν ευθύνη των γυναικών. Η διασκέδασή τους είχε πολλά κωμικά στοιχεία και βασιζόταν κυρίως στη μίμηση. Οι Ισπανοί πολλές φορές πλήρωναν για να παρακολουθήσουν τέτοιες μιμήσεις.

Οι γιατροί των Μάγια και τρόποι ίασης

Υπήρχαν χειρουργοί ή για να το πούμε σωστά, μαγανευτές, οι οποίοι θεράπευαν με βότανα και πολλές δεξιοτεχνίες. Οι γιατροί θεραπεύανε με αφαιμάξεις που γίνονταν στο μέρος που πονούσε ο ασθενής.

Οι Μάγια ως έμποροι

Το επάγγελμα στο οποίο έκλιναν περισσότερο οι Μάγια ήταν αυτό του εμπόρου, καθώς μετέφεραν αλάτι, ρουχισμό και σκλάβους στη χώρα του Ουλούα και του Ταμπάσκο ανταλλάσσοντάς τα με κακάο και πέτρινες χάντρες, που ήταν και το νόμισμά τους. Με αυτές αγόραζαν συνήθως σκλάβους αλλά και άλλες χάντρες, πιο καλές και φινετσάτες, τις οποίες φορούσαν οι ηγεμόνες ως κοσμήματα στις εορτές.

Προτερήματα των Μάγια

Οι Ινδιάνοι είχαν την καλή συνήθεια να βοηθιούνται μεταξύ τους σε όλες τις δουλειές. Στον καιρό της σποράς αυτοί που δεν είχαν δικούς τους ανθρώπους για να σπείρουν, μαζεύονταν ανά 20 άτομα περίπου και επιδίδονταν στη δουλειά. Τόσο έντονα συμμετείχαν, που δεν εγκατέλειπαν μέχρι να τελειώσουν. Στις επισκέψεις τους οι Μάγια πάντα έφεραν μαζί τους δώρο ανάλογο της κοινωνικής τους θέσης. Ο οικοδεσπότης ανταπέδιδε με άλλο δώρο. Επίσης, οι Μάγια ήταν πολύ ανοιχτοχέρηδες και φιλόξενοι. Όποιος έμπαινε στο σπίτι τους έπρεπε να απολαύσει τη φιλοξενία τους, να φάει και να πιει. Και αν δεν είχαν, έψαχναν στη γειτονιά.

Η σημασία του ονόματος

Τα ονόματα των γονέων περνούσαν πάντα στους γιους και όχι στις κόρες. Τους γιους και τις κόρες τους, τους αποκαλούσαν με το όνομα του πατέρα και της μητέρας · αυτό του πατέρα ως κύριο και αυτό της μητέρας ως επώνυμο. Έτσι, ο γιος του Τσελ και της Τσαν λεγόταν *Νατσαντσέλ*, που σημαίνει «ο γιος της τάδε και του δείνα». Αυτός είναι και ο λόγος που οι Ινδιάνοι έλεγαν πως οι συνονόματοι

συγγενεύουν και όσοι έφεραν το ίδιο όνομα συμπεριφέρονταν σαν συγγενείς μεταξύ τους. Γι' αυτό, όταν κάποιος που προερχόταν από άγνωστη φύτρα, βρισκόταν σε ανάγκη, προσέφευγε στο όνομα. Στην περίπτωση αυτή, αν υπήρχε κάποιος που έφερε το ίδιο όνομα με αυτόν, τον καλοδεχόταν και του συμπεριφερόταν με κάθε φιλευσπλαχνία. Τέλος, καμιά γυναίκα και κανένας άνδρας δεν παντρευόταν κάποιον ή κάποια με το ίδιο όνομα, γιατί θεωρούνταν μεγάλη ατίμωση.

Η ιεραρχία και η πολεμική των Μάγιας

Οι Μάγιας είχαν πάντα δυο αρχηγούς • ένα μόνιμο, που το αξίωμα του ήταν κληρονομικό, και έναν έκτακτο, που τον διάλεγαν κάθε τρία χρόνια με πολλές τελετές για να διοργανώσει τη γιορτή που γιόρταζαν πανηγυρικά το μήνα Παξ, δηλαδή στις δώδεκα Μαΐου. Αυτόν τον αποκαλούσαν *Νακόν*. Αυτός ήταν επίσης αρχηγός ενός δεύτερου σώματος στρατού. Κατά τη διάρκεια αυτών των τριών χρόνων της θητείας του, ο *Νακόν* δεν μπορούσε να βρεθεί με γυναίκα ούτε και να φάει κρέας. Έχαιρε μεγάλης εκτίμησης και τρεφόταν με ψαρικά και ιγκουάνας.

Δεν επιτρεπόταν να μεθύσει αυτήν την περίοδο. Διατηρούσε τα σκεύη και τα συνεργά του ξεχωριστά στο σπίτι του, δεν τον υπηρετούσε γυναίκα και δεν είχε ιδιαίτερες σχέσεις με το χωριό. Αφού περνούσαν τα τρία χρόνια, μπορούσε να ζήσει και πάλι όπως πριν. Αυτοί οι δυο αρχηγοί επιλαμβάνονταν τα του πολέμου. Σε κάθε χωριό υπήρχαν επιλεγμένοι άντρες για οπλίτες που, όποτε υπήρχε ανάγκη, προστρέχαν με τα όπλα τους. Αυτούς τους ονόμαζαν ολκάνες. Σε περιπτώσεις μεγάλων εχθροπραξιών, όταν οι οπλίτες αυτοί δεν επαρκούσαν, συνέλεγαν επιπλέον άτομα, τα οποία μοιράζονταν μεταξύ τους οι δυο αρχηγοί. Όλοι μαζί, με οδηγό τους μια ψηλή σημαία, έβγαιναν σιωπηλά από το χωριό για να ριχτούν στους εχθρούς τους. Οι μάχες γίνονταν με δυνατές κραυγές και ωμότητα.

Τελετές – ανθρωποθυσίες

Οι ιερείς ήταν οι τσιλάνες. Το λειτούργημα των ιερέων ήταν να εφαρμόζουν πρακτικά τις γνώσεις τους και να τις μεταδίδουν, να καταδεικνύουν τα προβλήματα υγείας και τον τρόπο ίασης τους, να κηρύσσουν την έναρξη στις διάφορες εορτές, να κάνουν τις θυσίες και να τελούν τα μυστήρια. Το λειτούργημα των τσιλάνες ήταν να δίνουν στο λαό τις απαντήσεις σε σχέση με τα δαιμόνια.

Ο ιερέας είχε ως βοηθούς του τους τσάσες, τέσσερις γέροντες που εκλέγονταν για το σκοπό αυτό. Οι νακόνες είχαν να κάνουν με δυο λειτουργήματα: το ένα ήταν μόνιμο και ελάχιστο τιμητικό, καθώς ήταν αυτοί που «άνοιγαν» τα στήθη των ατόμων που θυσίαζαν. Το άλλο, πολύ τιμητικό, είχε να κάνει με την εκλογή τους στο αξίωμα του δεύτερου αρχηγού.

Για να προσδώσουν επισημότητα και δέος στις γιορτές τους οι Μάγιας θυσίαζαν ανθρώπους. Ανθρωποθυσίες γίνονταν επίσης και σε περιπτώσεις συμφορών ή αναποδιών, όπου συνεισφέρονε όλοι προκειμένου να αγοραστούν σκλάβοι. Άλλοτε προσέφεραν από ευσέβεια τα παιδιά τους τα οποία μέχρι την ημέρα της εορτής τα πρόσεχαν πολύ. Οι ανθρωποθυσίες που περιγράφονται είναι ιδιαιτέρως φρικιαστικές, αφού έκοβαν κομμάτια από το σώμα και τρυπούσαν ή έγδερναν σημεία των θυσιαζομένων.

Σε περιπτώσεις μεγάλων κακών έκαναν φοβερότερες θυσίες βγάζοντας την καρδιά του θύματος, αφού προηγουμένως είχαν καλύψει το κεφάλι του και είχαν χρωματίσει το κορμί του γαλάζιο. Ανοίγοντας το αριστερό σημείο του στήθους, του έβγαζαν την καρδιά και έβαφαν με το αίμα της το πρόσωπο του δαιμονίου, ενώ παράλληλα όλοι χόρευαν γύρω από το νεκρό σώμα. Άλλες πηγές αναφέρουν ότι στη συνέχεια επιδίδοτο και σε κανιβαλισμό.

Πρέπει, όμως, να κατανοήσουμε το λόγο που οι Μάγιας έκαναν ανθρωποθυσίες. Ούτε βάρβαροι ήταν ούτε ανθρωπινό σώμα ήθελαν να τρώνε. Η τελετουργία ήταν επανάληψη του θείου δράματος. Οι Μάγιας πίστευαν ότι οι δημιουργοί-θεοί της δυναστείας τους κατέστρεψαν τους «πρώτους ανθρώπους» που είχαν πέσει θύματα των αμαρτιών και των ελαττωμάτων τους.

Και οι ίδιοι οι θεοί, όμως, καταστράφηκαν στο καταστροφικό-αναγεννητικό έργο τους. Έτσι, με την τελετή της ανθρωποθυσίας πίστευαν ότι επιστρεφόταν στους ίδιους τους θεούς μέρος του εαυτού τους, πλουτίζονταν και ολοκληρώνονταν, κλείνοντας έτσι τον κύκλο της δημιουργίας τους με την ενσωμάτωση του ύψιστου δημιουργού μέσα στα κτίσματά του την ώρα της δημιουργίας. Πέρα από τις καθιερωμένες ημερομηνίες θυσιών, οι άνθρωποι έπρεπε να πληρώσουν το «χρέος» τους και όποτε ο θεός τους το θύμιζε με συμφορές, γιατί είχαν αμαρτήσει ξανά και δεν είχαν πια άλλη λύση πέρα από τη θέωση. Αυτό ήταν για τους Μάγιας η ανθρωποθυσία: μια δημιουργική καταστροφή. Η κατανάλωση κρέατος ήταν απλώς μια θεοφαγία και όχι ανθρωποφαγία. Όταν το θύμα στη θυσία ήταν άνθρωπος, αποκτούσε τη μορφή των θεοτήτων. Γι' αυτό και πρόσεχαν ιδιαίτερα τα μικρά παιδιά που έμελλε να θυσιαστούν, καθώς γι' αυτούς ήταν θεοί. Γι' αυτόν το λόγο συχνά ήταν τιμή για κάποιον να θυσιαστεί. Υπάρχουν μάλιστα και μαρτυρίες που λένε ότι, όταν έπαιζαν το γνωστό παιχνίδι με την μπάλα, ο νικητής θυσιαζόταν στους θεούς, ενώ σύμφωνα με άλλες μαρτυρίες ήταν τιμή για το νικητή μαχών να θυσιαστεί.

Πρέπει, βέβαια, να τονίσουμε ότι στην ουσία οι πηγές μας για τους Μάγιας προέρχονται από τους Ισπανούς, μια και μας παραδίδονται ελάχιστες πηγές από τους ίδιους τους Μάγιας. Δεν αποκλείεται έτσι να έχουν φτάσει σε εμάς και υπερβολές από τους Ισπανούς, ίσως στην προσπάθειά τους να καλύψουν τις δικές τους ιεροσυλίες και ασέλγειες στους λαούς της αμερικανικής ηπείρου. Εξάλλου, ο Χριστιανισμός και ο θρησκευτικός φανατισμός που ακολούθησε επέφερε και την ολοκληρωτική καταστροφή της φορητής πολιτιστικής κληρονομιάς των Μάγιας με εξαίρεση τεσσάρων ολιγοσέλιδων κωδίκων, οι οποίοι, άγνωστο πώς, διεσώθησαν. Πρόκειται για τους κώδικες της Δρέσδης, της Μαδρίτης, των Παρισίων και του Γκρόλιερ (Grolier). Από τους κώδικες αυτούς προέρχονται οι πληροφορίες περί αστρονομίας και ημερολογίων που μας διασώζονται. Μοναδικές άλλες πηγές αποτελούν το βιβλίο Πόπολ Βου (PopolVuh: Βιβλίο Συμβουλών) και τα βιβλία Τσιλάμ Μπαλάμ (ChilamBalam: Βιβλίο του Προφήτου Μπαλάμ). Το πρώτο χρονολογείται στη Μετακλασική περίοδο, περιλαμβάνει μυθιστορία της φυλής των Κισέ (Quiché) και προέρχεται από τα δυτικά υψίπεδα της Γουατεμάλας.

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΩΝ ΜΑΓΙΑΣ

και η καταστροφολογία του 2012

Το πρώτο ημερολόγιο των Μάγιας

1 έτος Τσολκίν = 260 ημέρες

Ο θεμέλιος λίθος του κεντροαμερικάνικου ημερολογιακού συστήματος είναι το Τσολκίν των 260 ημερών (προφέρεται τσολ-κιν και προέρχεται από τον όρο των Μάγιας chol-qi'h ή αλλιώς «μέτρηση ημερών»). Αποτελείται από 13 αριθμούς και 20 σύμβολα ημερών. Κάθε σύμβολο έχει ένα αμφίσημο νόημα με πολλά επίπεδα γλωσσικών λογοπαιγνίων και μεταφυσικών αναφορών, τα οποία προσφέρουν μια πλούσια βάση για τους ιερείς των Μάγιας, ώστε να υφαίνουν τις ερμηνείες τους.

Γιατί οι Μάγιας επέλεξαν τον αριθμό 260

1^{ος} Λόγος: Ανθρώπινοι κύκλοι

Πρώτον, οι χρονομέτρες των Μάγιας (ιερείς που μετρούν τα ημερήσια ζώδια), λένε ότι οι 260 ημέρες βασίζονται στην περίοδο της ανθρώπινης κύησης (9 δικόι μας μήνες κύησης - 40 εβδομάδες από την τελευταία περίοδο x 7 ημέρες = 280 περίπου. Οι Μάγιας μετρούσαν από την ημέρα που η γυναίκα αντιλαμβανόταν ότι δεν έχει περίοδο, άρα γι' αυτούς περίπου 260 ημέρες διαρκούσε η περίοδος της κύησης). Έτσι, οι μαμές των Μάγιας χρησιμοποιούν τον κύκλο του τσολκίν για να υπολογίσουν την ημερομηνία γέννησης ενός παιδιού προσθέτοντας 260 ημέρες στην ημέρα κατά την οποία μια γυναίκα αντιλαμβάνεται ότι δεν έχει περίοδο. Αυτό αποκαλύπτει τη λειτουργία του τσολκίν στον τομέα της ανθρώπινης βιολογίας. Επίσης, δείχνει γιατί τα σημαντικά γεγονότα της ζωής συμβαίνουν συχνά γύρω από τα γενέθλια τσολκίν.

2^{ος} Λόγος: Γήινοι κύκλοι

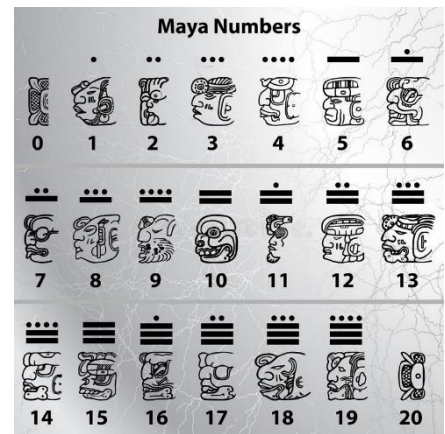
Δεύτερον, το διάστημα ανάμεσα στη σπορά και στο θερισμό του καλαμποκιού στη Γουατεμάλα είναι 260 μέρες. Σύμφωνα με το μύθο της δημιουργίας των Μάγιας, οι άνθρωποι φτιάχτηκαν από ζυμάρι καλαμποκιού. συνεπώς, αυτό είναι μια αντανάκλαση της ανθρώπινης κύησης σε γεωργικό επίπεδο.

3^{ος} Λόγος: Ουράνιοι κύκλοι

Οι Μάγιας θεωρούσαν την Αφροδίτη ως τον σημαντικότερο αστέρα, σύντροφο του Ηλίου. Οι αστρολογικές γνώσεις των Μάγιας ήταν εντυπωσιακές και γνώριζαν ότι η Αφροδίτη έχει ηλιακή ανατολή ως Αυγερινός (Τσάκ Εκ, ChakEk'), και ακρονύκιο ως Αποσπερίτης (Λαμάτ, Lamat). Το γήινο έτος έχει ακριβή διάρκεια 365.24218408 ημέρες, ενώ το έτος της Αφροδίτης 224.69426222 «γήινης» ημέρες. Κατά συνέπεια, οι δύο πλανήτες θα έπρεπε να βρίσκονται σε σύνοδο (ευθυγράμμιση - και άρα θα φαίνεται στο ίδιο σημείο του ουρανού) κάθε 8 γήινα και κάθε 13 έτη της Αφροδίτης. Με αστρονομική, όμως, παρατήρηση αποκαλύφθηκε ότι η Αφροδίτη βρίσκεται 0.89906378 της ημέρας εμπρός από το σημείο που ευρίσκεται η Γη στο τέλος της οκταετίας. Έτσι, με τη δική μας διάρκεια του έτους χάνουμε 0,899 X 24 ώρες, δηλαδή περίπου 21 ώρες αν (ανά;) 8 χρόνια που είναι η ευθυγράμμιση. Αυτό μπορεί να φαίνεται απλοϊκό, αλλά αν το δούμε σε κλίμακα για παράδειγμα 100 χρόνων, η απόκλιση θα ήταν 11 ημέρες !! Αυτό για τους Μάγιας ήταν πολύ σημαντικό, μια και ,όπως προαναφέραμε, επρόκειτο για το

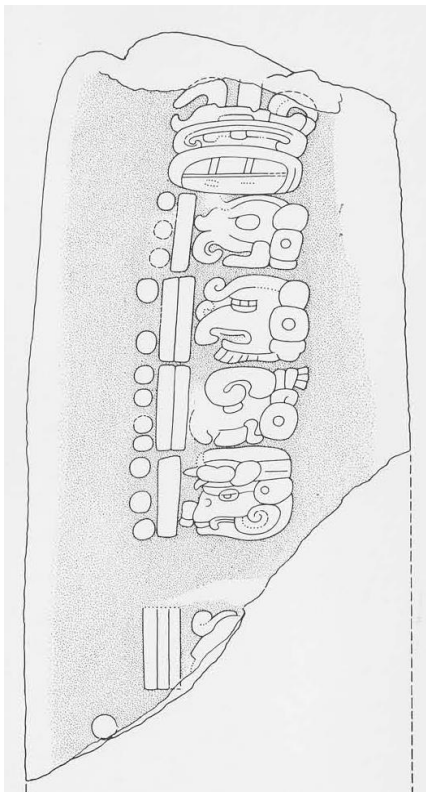
σημαντικότερο αστέρι τους και βάσει αυτού σχεδίαζαν πολλά. Για παράδειγμα φοβούνταν ιδιαίτερώς την ηλιακή ανατολή της Αφροδίτης και τη θεωρούσαν εξαιρετικά δυσσίωνα, ενώ κατά περιπτώσεις σχεδίαζαν πολέμους σύμφωνα με τη θέση της («πόλεμοι των άστρων» του Τικάλ). Παρακολούθησαν, έτσι, για χρόνια την κίνηση της Αφροδίτης και παρατήρησαν το παραπάνω, ότι δηλαδή η Αφροδίτη στον 14^ο κύκλο της, μετά από ακριβώς 8 γήινα χρόνια, δεν ήταν ακριβώς στο σημείο που την περίμεναν. Ήταν λίγο πριν εκεί κατά 0,89906378 της ημέρας. Αυτό δεν τους άρεσε καθόλου, γιατί στερούνταν της αρμονίας που ήθελαν. Έτσι, έπρεπε να επινοήσουν μια άλλη διάρκεια του χρόνου με την οποία η παραπάνω απόκλιση της Αφροδίτης θα ήταν σαφώς μικρότερη και θα μπορούσαν να την παρακολουθήσουν καλύτερα.

Με τη διάρκεια του έτους σε 260 ημέρες το παραπάνω πρόβλημα λυνόταν κατά πολύ.

Η απόκλιση με το δικό μας χρόνο είναι $0,89906378 / 8 = 0,1124$ ημέρες τον κάθε γήινο χρόνο. Σε 8 δικά μας χρόνια έχουν περάσει 11,23 χρόνια Μάγιας και, άρα, η απόκλιση στο χρόνο αυτό είναι $0,89906378/11,23 = 0,0800005424$ τον κάθε χρόνο Μάγιας, δηλαδή τον κάθε Τζολκίν.

Έτσι, οι Μάγιας μπορούσαν να παρακολουθήσουν ευκολότερα την απόκλιση της Αφροδίτης. Ήξεραν, δηλαδή, ότι στο τέλος του έτους τους η Αφροδίτη θα βρισκόταν μπροστά 0.08 της ημέρας, δηλαδή 125,2 λεπτά, που σημαίνουν ακριβώς 1 ώρα, 15 λεπτά και 2 δευτερά. Εδώ πρέπει να τονίσουμε ότι οι Έλληνες γνώριζαν τις φάσεις της Αφροδίτης και την ονόμαζαν «Φωσφόρο» ή «Εωσφόρο» και «Εσπερο». Οι ημέρες του Τζολκίν είχαν ονόματα από 1 έως 20 και αρίθμηση από 1 έως 13, τη λεγόμενη «δεκατριάδα» (trecena). Συνεπώς, μία ημερομηνία εκφράζεται με τον αριθμό της δεκατριάδας και το όνομα της ημέρας.

Οι Μάγιας, προκειμένου να αναπτύξουν μακρύτερες χρονικές μονάδες, ανέπτυξαν επίσης ένα χρονομετρικό σύστημα που ονομάζεται «μεγάλη χρονομέτρηση». Αυτό είναι το ημερολόγιο που τοποθετεί το 2012 ως το τέλος ενός τεράστιου χρονικού κύκλου. Οι Μάγιας είχαν γραμμική αντίληψη του χρόνου, δηλαδή μετρούσαν το χρόνο από μια συγκεκριμένη ημερομηνία του παρελθόντος όπως εμείς μετράμε από τη γέννηση του Χριστού, γεγονός το οποίο θέτουμε ως ημερομηνία 1. Για τους Μάγιας η αντίστοιχη ημερομηνία είναι η 11^η Αυγούστου του 3114 π.Χ. (του Γρηγοριανού ημερολογίου). Έτσι, οι Μάγιας μετρούσαν τις ημέρες από την ημερομηνία αυτή και μετά και συνέτασσαν τις ημέρες στις παρακάτω ομάδες:

1 ημέρα = 1 κιν (ημέρα)

20 ημέρες = 1 ουϊνάλ (ασαφής μήνας)

360 ημέρες = 1 τουν (ασαφές έτος)

7.200 ημέρες = 1 κατούν (19,7 έτη)

144.000 ημέρες = 1 μπακτούν (394,26 έτη)

Όλες οι χρονικές μονάδες προκύπτουν από τον πολλαπλασιασμό της προηγούμενης με το 20, καθότι, ως προελέχθη, το σύστημα αρίθμησης ήταν εικοσαδικό. Έτσι, για παράδειγμα, στη στήλη 29 που βρέθηκε στη Γουατεμάλα και αναφέρει την ημερομηνία στην ανάρρηση του Τικάλ του Μπαλάμ Ατζάου στο θρόνο (BalamAjaw: Διακοσμημένο Τζάγκουαρ) αναγράφεται: Μπακτούν 8, Κατούν 12μ Τουν 14, Γουϊνάλ 8 και Κιν 15, που σημαίνει 3406 έτη μετά, βέβαια, από το μηδέν που είναι το 3114 π.χ, υπολογισμός που μας φέρνει στο 292 μ.Χ. Έτσι, λοιπόν, καταλαβαίνουμε ότι ο Ατζάου ανέβηκε στο θρόνο του Τικάλ το 292 μ.Χ. Όπως στη χριστιανική χρονολόγηση το έτος 2010 σημαίνει ότι έχουν διαρρεύσει 2010 έτη από τη γέννηση του Χριστού, η ημερομηνία 8. 12. 14. 8. 15 σημαίνει ότι έχουν παρέλθει 3406 έτη από το 3114 π.Χ

Τεκίλα

Η τεκίλα κατάγεται από το Μεξικό. Πήρε το όνομά της από την ομώνυμη μικρή πόλη στο Δυτικό Μεξικό, που απέχει περίπου 55 χιλιόμετρα από την Γκουανταλαχάρα. Ο θρύλος για τη γέννησή της αναφέρει ότι ένας κεραυνός χτύπησε κάποτε μια αγαυή στην περιοχή μιας φυλής Ινδιάνων του Μεξικού. Εκείνοι τότε παρατήρησαν ότι το φυτό άρχισε να εκκρίνει ένα γευστικό και καυτερό υγρό, που όταν το έπινες σου δημιουργούσε ευχάριστα συναισθήματα. Το θεώρησαν δώρο σταλμένο από τους θεούς.

Η αγαυή, η πρώτη ύλη της τεκίλας, δεν είναι κάκτος, όπως οι περισσότεροι λανθασμένα πιστεύουν, αλλά ανήκει στην οικογένεια των κρινοειδών. Η λέξη αγαυή σημαίνει θαυμαστός και αθάνατος!

Η θαυμαστή ιστορία της ξεκινάει στις αρχές του 16ου αιώνα, με την αποβίβαση στο Μεξικό των Ισπανών κατακτητών. Αν και οι περιορισμοί για τη χρήση του αλκοόλ δεν επέτρεπαν την ανεξέλεγκτη κατανάλωσή του, οι Αζτέκοι παρασκεύαζαν ένα ποτό που ονόμαζαν **pulque** (πουλ-κεϋ) από τη ζύμωση του χυμού του καρπού της αγαυής.

Ποτό με "**ονομασία προέλευσης**", η τεκίλα πρέπει σύμφωνα με το νόμο να παράγεται μόνο μέσα στα σύνορα του Μεξικού και να περιέχει τουλάχιστον 51% συμπυκνωμένα ζάχαρα γαλάζιας αγαυής, που καλλιεργείται από τους χιμαντόρες (jimadores, παραγωγοί αγαυής), στις περιοχές του Jalisco, Guanajuato, Michoacan, Nayarit και Tamaulipas. Η πρώτη επίσημη κρατική άδεια από την ισπανική κυβέρνηση για την καλλιέργεια της μπλε αγαυής και τη λειτουργία αποστακτήρα με σκοπό την παρασκευή τεκίλας δόθηκε στον **Jose Cuervo**. Το 1910 υπήρχαν ήδη 100 ποτοποιίες στην πολιτεία του Jalisco, αλλά η πραγματική άνοιξη της τεκίλας αρχίζει μετά το 1920, όταν υιοθετούνται νέες, σύγχρονες μέθοδοι παραγωγής, δανεισμένες από την προχωρημένη ήδη οινοποιία. Παράλληλα, με την προσθήκη **aguardiente**, δηλαδή νερόμελου, η γεύση της γλυκαίνει και γίνεται πιο προσίτη στους μη ιθαγενείς και κυρίως στους κατοίκους των γειτονικών ΗΠΑ.

Υπάρχουν περισσότεροι από 300 διαφορετικοί τύποι αγαυής και χρειάζονται 8 με 12 χρόνια για να μεγαλώσει η πίνια (riña), δηλαδή ο τεράστιος καρπός της, ο οποίος φτάνει τα 50 κιλά και μοιάζει πολύ με τον καρπό του ανανά. Η καλλιέργεια της μπλε αγαυής δεν χρειάζεται τίποτα περισσότερο από καλό έδαφος και συνεχή παρακολούθηση για τον εντοπισμό τυχόν ασθενειών. Την εποχή της συγκομιδής οι χιμαντόρες συλλέγουν τους καρπούς. Οι αγαυές κόβονται από τη ρίζα και καθαρίζονται από τα φύλλα μέχρι να αποκαλυφθεί η ρίνα, η καρδιά του φυτού. Η καρδιά κόβεται σε τέταρτα και αφαιρείται το σκληρό μέρος που την ενώνει με τη ρίζα για να μην επηρεάσουν το τελικό προϊόν τα πικρά στοιχεία που περιέχει. Στη συνέχεια τα καθαρά κομμάτια βράζουν επί 24 ώρες, οι βρασμένες καρδιές ψύχονται για 2 ημέρες ώστε να αναπτύξουν μεγαλύτερη πολυπλοκότητα στη γεύση και ύστερα ζυμώνονται με μαγιά. Στη διαδικασία της απόσταξης που ακολουθεί, χρησιμοποιούνται αποστακτήρες διαφόρων μεγεθών για να παραχθούν διαφορετικοί τύποι τεκίλας. Στο στάδιο αυτό η τεκίλα εμφανίζεται αμέσως ή σε κάποιες περιπτώσεις έπειτα από ορισμένο χρόνο παραμονής σε βαρέλια, ανάλογα με τον τύπο τεκίλας που παράγεται. Οι τύποι της τεκίλας,

σύμφωνα με τη μεξικανική νομοθεσία, είναι τέσσερις. **Silver, Blanco, Plata:** η λευκή τεκίλα, εμφιαλώνεται αμέσως μετά την απόσταξη ή μέσα σε 60 μέρες. Μπορεί να αποθηκευθεί μέχρι την εμφιάλωση σε ανοξείδωτες δεξαμενές, αλλά όχι σε ξύλινα βαρέλια. **Gold, Oro, Suave, Joven ή Jovenabocado:** η κίτρινη τεκίλα, είναι το ίδιο με τη Silver, με τη διαφορά ότι γίνεται προσθήκη βελτιωτικών συστατικών - συνήθως καραμέλας και εσάνς δρυός, σε ποσοστό μέχρι 1% του συνολικού βάρους - με σκοπό τη δημιουργία γεύσης και χρώματος που την κάνουν να μοιάζει παλαιωμένη.

Rested ή Reposado: η τεκίλα που έχει ωριμάσει σε δρύινα βαρέλια για 2 έως 12 μήνες πριν από την εμφιάλωση.

Aged ή Apejo: η τεκίλα που αποθηκεύεται και αφήνεται να ωριμάσει σε δρύινα βαρέλια περιεκτικότητας το πολύ 350 λίτρων, για περισσότερο από ένα χρόνο πριν να εμφιαλωθεί. Η παλαίωση μπορεί να διαρκέσει μέχρι και 8 με 10 χρόνια.

Στην αγορά του Μεξικού κυκλοφορούν περισσότερα από **600 είδη τεκίλας**. Οι διαφορές τους εξαρτώνται από την ποσότητα αγαύης που χρησιμοποιείται για την παρασκευή τους. Είναι σαφές πως τα προϊόντα με προσθήκη ζάχαρης, γνωστά ως *mixto* tequilas, είναι πολύ κατώτερα από πλευράς γεύσης, αρώματος και σώματος, συγκριτικά με τις τεκίλες που παράγονται από

100% αγαύη. Το ποσοστό αυτό συνήθως αναγράφεται στην ετικέτα. Η διπλή απόσταξη επιβάλλεται στην παραγωγή της τεκίλας, αλλά η τριπλή μπορεί να προκαλέσει την εξασθένηση του αρωματικού χαρακτήρα της. Η επιλογή ανάμεσα σε μια Añejo ή μια Silver είναι θέμα γούστου, είναι όμως προφανές πως όσο μεγαλύτερη είναι η διάρκεια της παλαίωσης τόσο πιο σκούρο γίνεται το χρώμα της τεκίλας και τόσο πιο έντονα είναι τα χαρακτηριστικά αρώματα και οι γεύσεις βαρελιού. Η καλύτερη στιγμή θεωρείται πως είναι στα 4 χρόνια της ωρίμασης. Ωστόσο, η παλαίωση δεν προσφέρει στην τεκίλα την εξαιρετική ποιότητα που προσφέρει σε άλλα αλκοολούχα ποτά.

Προσοχή: όταν ανοίγετε ένα μπουκάλι τεκίλας εκθέτετε αυτομάτως το περιεχόμενό του στο οξυγόνο που, όπως ακριβώς και στο κρασί, θα του προκαλέσει οξείδωση. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να το καταναλώνετε γρήγορα, μέσα σε ένα χρονικό διάστημα μερικών εβδομάδων - δύο μήνες το πολύ. **Ο μύθος του σκουληκιού:** Κάποιες αμερικανικές εταιρείες εμφιαλώνουν τεκίλα και για λόγους εντυπωσιασμού και μάρκετινγκ τοποθετούν σκουληκία μέσα στο μπουκάλι. Δεν πρόκειται όμως σε καμία περίπτωση για μεξικανική παράδοση.

Άσπρο πάτο!

Ο παραδοσιακός τρόπος για να πιείτε την τεκίλα είναι: γλείφω - πίνω - δαγκώνω / αλάτι - τεκίλα - λάιμ. Στο Μεξικό συνήθως χρησιμοποιείται ένα ψηλό και στενό σφηνάκι, το caballito, που σημαίνει μικρό αλογάκι ή αλλιώς tequilito. Οι λάτρεις της τεκίλας όμως προτιμούν να την απολαμβάνουν αργά στα ποτήρια του κονιάκ ώστε να μπορούν να εκτιμήσουν τα ιδιαίτερα αρώματά της. Το caballito πάντως θεωρείται το καταλληλότερο σχήμα και μέγεθος για την κατανάλωση της τεκίλας.

Φρίντα Κάλο

η ζωγράφος που έγινε μανία

Πολλοί διάσημοι καλλιτέχνες, πέρασαν ζωή δύσκολη και χωρίς αναγνώριση. Η **Φρίντα Κάλο** δεν ανήκει ακριβώς σε αυτή τη στατιστική. Αν μη τι άλλο όσο ζούσε ήταν διάσημη, ως η κομμουνίστρια ζωγράφος σύντροφος και σύζυγος του σούπερ σταρ Ντιέγκο Ριβέρα. Ως ανεξάρτητη καλλιτέχνης πρόλαβε να κάνει μόνο τρεις εκθέσεις (Νέα Υόρκη, Παρίσι, Μεξικό) και στην τελευταία πήγε με φορείο... έναν χρόνο προτού πεθάνει. Ο ίδιος ο Ριβέρα την υποστήριξε πολύ καλλιτεχνικά. Ίσως αν δεν υπήρχε αυτός σήμερα να μην τη γνωρίζαμε. Πάντως η εξέλιξη της φήμης της μετά θάνατον ήταν ραγδαία, και πλέον χαρακτηρίζεται ως «frida-mania».

Γεννήθηκε στις 6 Ιουλίου 1907 και στο ζώδιο ήταν καρκίνος. Ο φωτογράφος πατέρας της ήταν Γερμανοεβραίος και η μητέρα της Ισπανομεξικανή. Η

ίδια έλεγε πως υπήρξε το γέννημα δύο αντίρροπων δυνάμεων: της ευρωπαϊκής αποικιοκρατίας και της ιθαγένειας. Αυτό το γέννημα όμως είχε προβλήματα υγείας. Έξι ετών προσβλήθηκε από πολιομυελίτιδα με αποτέλεσμα να κουτσαίνει. Στα 18 της έπεσε θύμα σοβαρού τροχαίου με αποτέλεσμα τη διάλυση της σπονδυλικής στήλης, του αριστερού χεριού και των κάτω άκρων της. Όλα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα να μπαينوβγαίνει στα χειρουργεία για όλη της τη ζωή – τουλάχιστον 30 φορές! Όμως αυτή η δυστυχία της άνοιξε τον δρόμο για τη ζωγραφική.

Καθλωμένη μέσα στα νοσοκομεία έγινε αυτοδίδακτη ζωγράφος. Το 1929, τέσσερα χρόνια μετά το μοιραίο δυστύχημα, έδειξε έργα της στον Ντιέγκο Ριβέρα που τον γνώρισε στο Κόμμα. Εκείνος ήταν ήδη ο διασημότερος τοιχογράφος της Λατινικής Αμερικής με πολλές αναθέσεις και στις ΗΠΑ. Εκείνος λοιπόν, ο δύσμορφος σούπερ σταρ, της είπε «πας καλά, συνέχισε». Επίσης ως μέγας γυναικάς την ερωτεύτηκε και την ίδια χρονιά την παντρεύτηκε.

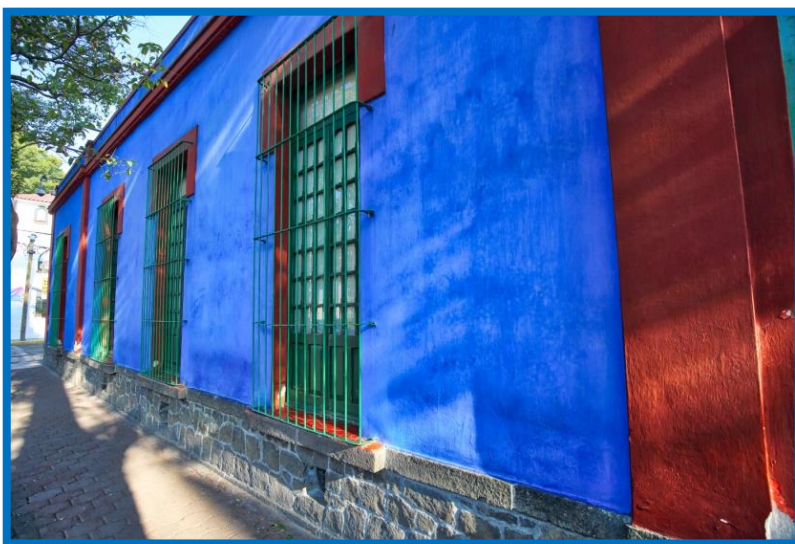
Φυσικά προώθησε τη ζωγραφική της. Τη σύστησε σε σημαντικές φυσιογνωμίες, όπως ο Λέον Τρότσκι και ο Αντρέ Μπρετόν. Ο Μπρετόν τη χαρακτήρισε σουρεαλίστρια και της έκλεισε έκθεση στο Παρίσι. Μάλιστα μεσολάβησε ώστε το Λούβρο να αγοράσει ένα έργο της. Η ίδια δεν πίστευε ότι

έκανε σουρεαλισμό. Έλεγε ότι ζωγράφιζε τη ζωή της και μάλλον αυτό ίσχυε. Η τέχνη της έχει γνησιότητα και αλήθεια. Η τεχνική της μοιάζει με ναΐφ και ίσως αυτό να οφείλεται στην έλλειψη σπουδών. Τα σουρεάλ στοιχεία που έβλεπε ο Μπρετόν μάλλον παραπέμπουν στον μαγικό ρεαλισμό της Λατινικής Αμερικής. Πάντως η ζωγραφική της είναι αναγνωρίσιμη και έχει χαρακτήρα. Όλο το έργο της αποτελείται από αυτοπροσωπογραφίες και διανθίζεται από στοιχεία σχετικά με διάφορες δύσκολες ή ευχάριστες φάσεις της ζωής της. Χρησιμοποιεί λαμπερά χρώματα που αντλούνται από τη μεξικανική παράδοση και τα ρούχα που φορούσε – ένας συνδυασμός παραδοσιακής φορεσιάς με νέτες μοντερνισμού που ήταν της μόδας εκείνη την εποχή.

Η συζυγική σχέση όμως της Φρίντα Κάλο με τον Ριβέρα, ήταν άθλια. Ο γυναικάς είναι πάντα γυναικάς, όταν είναι λατίνος τα πράγματα γίνονται ακόμα χειρότερα. Τα έφτιαξε μέχρι και με την αδερφή της με την οποία ερωτοτροπούσε μέσα στο συζυγικό σπίτι. Τότε οι δύο ζωγράφοι χώρισαν. Ήταν το 1939. Στο μεταξύ η Φρίντα είχε κάνει έκθεση και στη Νέα Υόρκη, έγινε εξώφυλλο στη Vogue και άρχισε να πίνει, να παίρνει ναρκωτικά, να συνάπτει ερωτικές σχέσεις με άνδρες και γυναίκες – ακόμα και με τον Τρότσκι, σύμφωνα με ανεξακριβώτες φήμες. Παράλληλα η υγεία της χειροτέρευε πολύ και μετά τη δολοφονία του Τρότσκι, το 1940, τον οποίο φυγάδευε το ζευγάρι στο Μεξικό, ξαναπαντρεύτηκαν.

Η Φρίντα ήταν ήδη πλέον γνωστή στους κύκλους των διεθνών εικαστικών, αλλά και πάλι η ρετινιά της «συντρόφου του Ριβέρα» την ακολουθούσε. Εκείνος, το εκμεταλλευόταν θετικά και προσπαθούσε να διαδώσει τη φήμη της σε αντάλλαγμα της δυστυχίας που της είχε προκαλέσει ως σύζυγος. Τα χρόνια από το 1940 έως τον θάνατό της το 1954 κύλησαν σχετικά ομαλά για τη σχέση των δύο καλλιτεχνών, ωστόσο η υγεία της Κάλο πήγαινε από το κακό στο χειρότερο. Πλέον

ζούσαν στο πατρικό της το διάσημο σήμερα «Μπλε Σπίτι» στην πόλη του Μεξικού και η ίδια περνούσε τον περισσότερο καιρό με γύψους, νάρθηκες και παυσίπονα, ζωγραφίζοντας. Το 1953, η πατρίδα της εδέησε να την αναγνωρίσει ως ζωγράφο στην οποία άξιζε μια έκθεση. Εκείνη τότε ήταν στο νοσοκομείο σε άθλια κατάσταση.

Ο Ριβέρα στα εγκαίνια συγκινημένος, έκανε μία εισαγωγή στο κοινό για τη σπουδαιότητα του έργου της. Ενώ έβγαζε τον λόγο του, ακούστηκε η φωνή της ζωγράφου από την είσοδο της γκαλερί να λέει: «Με τίποτα δεν θα έχανα αυτή την έκθεση!». Την έφεραν μέσα τέσσερεις, με φορείο. Ένα χρόνο μετά πέθανε ακρωτηριασμένη από πνευμονία. Μετά τον θάνατό της ο Ριβέρα παραχώρησε το «Μπλε Σπίτι» στο κράτος του Μεξικού με την προϋπόθεση να γίνει μουσείο της ζωής και του έργου της Φρίντα. Και δεν έπαψε μέχρι τον θάνατό του, το 1957, να φροντίζει για την καλλιτεχνική υστεροφημία της.

Ντιέγκο Ριβέρα

ο σούπερ-σταρ τοιχογράφος του Μεξικού

Οι μη φιλότεχνοι τον έχουν ακουστά ως «σύζυγο της Φρίντα Κάλο» και αυτό είναι μέγα λάθος. Διότι ο Ντιέγκο Ριβέρα υπήρξε ο Νο 1 τοιχογράφος μεγάλης κλίμακας της Λατινικής Αμερικής και μάλιστα τόσο δημοφιλής ώστε παρά το κομμουνιστικό του φρόνημα ελάμβανε αναθέσεις ακόμη και στις ΗΠΑ. Μέχρι και ο ίδιος ο Ροκφέλερ τον προσέλαβε... Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή.

Γεννήθηκε το 1886 στην πόλη Γουαναχουάτο του Μεξικού. Ο πατέρας του ήταν μασόνος φιλελεύθερων αρχών, δάσκαλος και με καταγωγή από εβραϊκή οικογένεια, η οποία είχε ασπασθεί τον Χριστιανισμό. Από νωρίς ο Ριβέρα έδειξε καλλιτεχνική κλίση και σε ηλικία δέκα ετών γράφτηκε στην Ακαδημία Τεχνών του Σαν Κάρλος. Όταν ενηλικιώθηκε πήρε κρατική υποτροφία και πήγε στην Ισπανία για να συνεχίσει τις σπουδές. Όταν πήρε πτυχίο έκανε ένα μεγάλο ταξίδι στην Ιταλία για να μελετήσει

ενδελεχώς τις νωπογραφίες της Αναγέννησης και κατέληξε στο Παρίσι όπου η ζωγραφική έβραζε στις αρχές του 20ού αιώνα. Εκεί επηρεάστηκε από τον Σεζάν, εντρυφήσε στον κυβισμό και προσπάθησε να βρει το προσωπικό του ύφος. Ωστόσο στους καλλιτεχνικούς κύκλους ήταν πιο γνωστός για τις ερωτικές κατακτήσεις του. Μέχρι να επιστρέψει στο Μεξικό είχε ήδη κάνει δύο εξώγαμα παιδιά: ένα αγόρι με τη ζωγράφο Ανζελίν Μπελόφ και ένα κορίτσι με την επίσης ζωγράφο Μαρία Βορομπιέφ - Στρεμπέλσκα. Μπορεί να άφησε πίσω του κι άλλα, αλλά αυτό δεν είναι γνωστό.

Στη γενέτειρά του γύρισε το 1921, όταν εξελέγη πρόεδρος της χώρας ο μεταρρυθμιστής και υποστηρικτής των τεχνών Αλβάρο Ομπρεγκόν. Πλέον το Μεξικό έκανε αναθέσεις και ο Ριβέρα, μαζί με τους ομοτέχνους του Χοσέ Ορόσκο, Νταβίντ Σικέιρος και Ρουφίνο Ταμάιο υπήρξαν οι πρωτεργάτες του νέου εικαστικού κινήματος που ονομάστηκε Μεξικάνικη Αναγέννηση της Νωπογραφίας. Στο πλαίσιο των κρατικών αναθέσεων, ο νεοφερμένος τοιχογράφος φιλοτέχνησε μια σειρά από έργα μεγάλης κλίμακας για λογαριασμό του Υπουργείου Παιδείας. Μία από αυτές τις αναθέσεις αφορούσε και την Προπαρασκευαστική Σχολή όπου ήταν μαθήτρια η Φρίντα Κάλο – ένα από τα 35 κορίτσια ανάμεσα σε 2000 αγόρια. Εκεί, πάνω στη σκαλωσιά, τον είδε για πρώτη φορά... προτού πέσει πάνω της το λεωφορείο και προτού αποφασίσει να γίνει και η ίδια ζωγράφος. Τότε

εκείνος ήταν ήδη παντρεμένος με το μοντέλο και συγγραφέα Λούπε Μαρίν και είχε μαζί της δύο κόρες.

Οι κρατικές νωπογραφίες έκαναν το Ντιέγκο Ριβέρα διάσημο. Σε αυτές διαμόρφωσε το προσωπικό ύφος του. Χρησιμοποιούσε τολμηρά και ζωηρά χρώματα και ζωγράφιζε μεγάλες επίπεδες αφαιρετικές φιγούρες με σαφείς επιρροές από την τέχνη των Αζτέκων. Οι τοιχογραφίες του αναπαριστούσαν ιστορίες από τη μεξικάνικη ιστορία και κοινωνία και ως εκ τούτου αποκτούσαν μνημειακό χαρακτήρα. Εκείνη την εποχή η φήμη του ξεπέρασε τα σύνορα του Μεξικού, οπότε και άρχισαν οι αναθέσεις στις ΗΠΑ.

Ο Ντιέγκο Ριβέρα πέρα από καταξιωμένος ζωγράφος υπήρξε γνωστό μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος του Μεξικού. Ως εκ τούτου το 1927 ήταν καλεσμένος του ΚΚΣΕ στη Μόσχα να λάβει μέρος στις εορταστικές εκδηλώσεις για τα δεκάχρονα της Οκτωβριανής Επανάστασης. Επί τη ευκαιρία όσο παρέμεινε εκεί, ο κομισάριος για την Παιδεία, Ανατόλι Λουνατσάρσκι, του ανέθεσε μια τοιχογραφία για τη λήση του Κόκκινου Στρατού. Όμως ο Ριβέρα ήταν φιλοτροτσκιστής και στο ξέσπασμα της διαμάχης Στάλιν-Τρότσκι το 1927 διεγράφη από ΚΚΜ. Κατά συνέπεια ακυρώθηκε η ανάθεση της τοιχογραφίας. Μέσα σε αυτό το κλίμα και ενώ ακόμα βρισκόταν στη Μόσχα, ο Ριβέρα αποφάσισε να κάνει μία ακόμη μεγάλη αλλαγή στη ζωή του. Ζήτησε διαζύγιο από τη Λούπε Μαρίν.

Το 1929, φρεσκοδιαζευγμένος και διαγραμμένος από το ΚΚΜ συνάντησε για δεύτερη φορά τη Φρίντα Κάλο, όταν εκείνη έχοντας μόλις βγει από το νοσοκομείο ζήτησε να του δείξει τα έργα της. Θυμήθηκε την πρώτη συνάντησή τους στο σχολείο, του άρεσε η ζωγραφική της, τον συγκίνησε η ιστορία του ατυχήματος, την ερωτεύτηκε και το ίδιο καλοκαίρι την παντρεύτηκε. Ο γαμπρός ήταν 43 και η νύφη 22 ετών. Την επόμενη χρονιά, το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της Νέας Υόρκης διοργάνωσε για τον Ντιέγκο Ριβέρα μία μεγάλη αναδρομική έκθεση και αμέσως μετά ήρθαν νέες αναθέσεις στις ΗΠΑ, οι οποίες όμως προκαλούσαν κάθε φορά σάλο λόγω της πολιτικής θεματολογίας τους.

Μπορεί ο καλλιτέχνης να είχε διαγραφεί από το Κόμμα, οι πεποιθήσεις του όμως δεν άλλαξαν. Τον μεγαλύτερο χαμό προκάλεσε η τοιχογραφία με τίτλο «Άνθρωπος στο σταυροδρόμι», που φιλοτέχνησε στο Κέντρο Νέλσον Ροκφέλερ της Νέας Υόρκης το 1933. Στα αποκαλυπτήρια το φιλελεύθερο κοινό αντέδρασε άγρια και την επομένη οι επιθέσεις των ΜΜΕ ήταν κάτι περισσότερο από οξείες. Ο λόγος; Ο Ριβέρα μέσα στο πιο εμβληματικό σύμβολο του καπιταλισμού, στο μέγαρο Ροκφέλερ, είχε ζωγραφίσει τον Λένιν! Τελικά η τοιχογραφία ξηλώθηκε αλλά ο καλλιτέχνης δεν πτοήθηκε... Το 1935 την ξαναζωγράφησε πίσω στο Μεξικό. Το επεισόδιο αυτό έχει δραματοποιηθεί στις ταινίες «Οι αντάρτες του Μπρόντγουεη» (1999) του Τιμ Ρόμπινς και «Φρίντα» της Τζούλι Τέιμور (2002).

Πέρα από τις πολιτικο-καλλιτεχνικές περιπέτειες όμως ο Ριβέρα, είχε και εξωσυζυγικές. Ενώ πλέον ήταν παντρεμένος με τη Φρίντα Κάλο, η οποία τον ακολουθούσε στα ταξίδια εδώ κι εκεί για τις αναθέσεις, ο ίδιος καλλιεργούσε συστηματικά τη φήμη του ως διαβόητου γυναικά.

Το 1939 η σύζυγός του τον βρήκε μέσα στο σπίτι τους να ερωτοτροπεί με τη μικρότερη αδερφή της και ζήτησε διαζύγιο. Έναν χρόνο μετά ο Τρότσκι δολοφονήθηκε στο Μεξικό, η υγεία της Φρίντα κατέρρευσε και το χωρισμένο ζευγάρι ξαναπαντρεύτηκε. Έζησαν μαζί στο πατρικό, πλέον, σπίτι της Φρίντα, στην Casa Azul, ως τον θάνατό της το 1954. Την επόμενη χρονιά ο χήρος Ριβέρα παντρεύτηκε την ατζέντισσά του Έμα Ουρτάδο και έπεσε με τα μούτρα στη δουλειά για το πιο φιλόδοξο έργο του. Μία γιγάντια τοιχογραφία, ένα έπος για την ιστορία της χώρας του, στο Εθνικό Μέγαρο της Πόλης του Μεξικού. Δεν πρόλαβε όμως να το ολοκληρώσει καθώς έφυγε από φυσικά αίτια το 1957.

Τεοτιχουακάν, η πόλη των Θεών

Δημιουργήθηκε από τους Αζτέκους και είναι η σημαντικότερη και μεγαλύτερη προκολομβιανή μητρόπολη του Μεξικού. Μέχρι τη δεκαετία του 1920, ελάχιστα πράγματα ήταν γνωστά για την Τεοτιουακάν που στη γλώσσα Νάουατλ (των Αζτέκων) σημαίνει «η πόλη των θεών». Ωστόσο σήμερα έχουμε πλέον μία καθαρή αναπαράσταση της εξέλιξής αυτής της πόλης-κράτους, η οποία διήρκησε μία χιλιετία και εννοείται πως αποτελεί μνημείο της UNESCO.

Ας δούμε όμως πιο αναλυτικά τη σαγηνευτική ιστορία της. Στην κοιλάδα Τεοτιουακάν, η πρώτη ανθρώπινη εγκατάσταση χρονολογείται το 600 π.Χ. Από τότε και μέχρι το 200 π.Χ. υπήρχαν στην τοποθεσία διάσπαρτα μικρά χωριά, ενώ υπολογίζεται ότι ο συνολικός πληθυσμός της κοιλάδας ανερχόταν περίπου σε 6.000 κατοίκους. Από το 100 π.Χ. έως το 750 μ.Χ., η Τεοτιουακάν εξελίχθηκε σε ένα τεράστιο αστικό και διοικητικό κέντρο με επιρροές σε όλη τη Μεσοαμερική. Με τον όρο

Μεσοαμερική αναφερόμαστε στην πολιτισμική περιοχή που περιλαμβάνει το σημερινό νότιο ήμισυ του Μεξικού, τα εδάφη της Γουατεμάλας, του Ελ Σαλβαδόρ, της Μπελίζε καθώς και τις δυτικές περιοχές της Ονδούρας, της Νικαράγουας και της Κόστα Ρίκα. Ιστορικοί και αρχαιολόγοι ορίζουν αυτή την πολιτισμική περιοχή με βάση τα ακόλουθα στοιχεία: αγροτική οικονομία, καλλιέργεια καλαμποκιού, χρήση δύο ημερολογίων (θρησκευτικού και πολιτικού), ανθρωποθυσίες ως μέρος της θρησκευτικής έκφρασης, λίθινη τεχνολογία και απουσία μεταλλουργίας.

Η ιστορία της Τεοτιουακάν χωρίζεται σε τέσσερις διαδοχικές περιόδους, που είναι γνωστές ως Τεοτιουακάν I, II, III και IV. Η περίοδος I διαρκεί από το 200 π. Χ. έως το έτος 0 και σηματοδοτεί τη δημιουργία μιας πραγματικής πόλης. Κατά την περίοδο αυτή, η Τεοτιουακάν διαμορφώθηκε πάνω στον άξονα της Λεωφόρου των Νεκρών, που βρισκόταν τότε στο στάδιο της κατασκευής της. Πιστεύεται πως αυτή η λεωφόρος, μήκους 2 χλμ. και πλάτους 45 μέτρων είναι στρωμένη πάνω σε τάφους. Επίσης κατά μήκος της έχουν ανακαλυφθεί 23 συμπλέγματα ναών, που ανήκουν στην περίοδο αυτή. Τότε χτίστηκαν και τα εντυπωσιακότερα μνημεία, οι τεράστιες Πυραμίδες του Ήλιου και της Σελήνης, που ήταν αφιερωμένες στη λατρεία των δύο ουράνιων σωμάτων.

Η περίοδος II διήρκεσε από το έτος 0 έως το 350 μ. Χ. και μαρτυρά την εξέλιξη της Τεοτιουακάν από πόλη-κράτος σε μητροπολιτικό κέντρο της Μεσοαμερικής. Η περίοδος αυτή είναι αξιοσημείωτη τόσο για τη μνημειώδη αρχιτεκτονική όσο και για τη γλυπτική της Τεοτιουακάν. Το ωραιότερο από τα μνημεία αυτών των χρόνων είναι ο ναός του Κετζαλκόατλ, δηλαδή του φτερωτού φιδιού – πρόκειται για τη σημαντικότερη θεότητα των Αζτέκων. Κατά την περίοδο αυτή ολοκληρώθηκε επίσης η κατασκευή της Πυραμίδας της Σελήνης, καθώς και η επιβλητική πλατεία που βρίσκεται μπροστά της. Στην κορυφή της Πυραμίδας της Σελήνης, που είναι επίπεδη, ελάμβαναν χώρα οι ανθρωποθυσίες. Για την τελετή αυτή χρησιμοποιούνταν ειδικές λεπίδες οψιδιανού, εξαιρετικά λεπτές σαν ξυράφια, με τις οποίες αφαιρούνταν

η καρδιά του θύματος. Ο οψιδιανός είναι μαύρο πέτρωμα των ηφαιστειών και σύμφωνα με τα ευρήματα της περιοχής χρησιμοποιούνταν ιδιαίτερα για την κατασκευή όπλων, εργαλείων και κοσμημάτων. Η περίοδος III διήρκεσε από το έτος 350 μ. Χ. έως το 650 μ. Χ. Είναι η λεγόμενη Κλασική Περίοδος, και τότε η Τεοτιουακάν έζησε τη μεγαλύτερη δόξα της. Ο πληθυσμός της είχε φτάσει πλέον τους 150.000 - 200.000 κατοίκους και συγκαταλεγόταν στις μεγαλύτερες πόλεις του αρχαίου κόσμου, με 2.000 κτήρια σε έκταση 30 τ.χλμ. Εκείνα τα χρόνια πραγματοποιήθηκε μαζική αναβάθμιση μνημείων και ο ναός του Κετσαλκόατλ καλύφθηκε με πλούσια γλυπτική διακόσμηση. Τυπικό καλλιτέχνημα της περιόδου III θεωρούνται και τα νεκρικά προσώπεια, που είναι φιλοτεχνημένα κυρίως από πράσινη πέτρα και καλυμμένα με ψηφίδες από τερκούαζ, όστρακο ή οψιδιανό. Τα νεκρικά προσώπεια έχουν φυσικό μέγεθος και προορίζονταν για να καλύπτουν το πρόσωπο των νεκρών.

Η περίοδος IV αρχίζει από το 650 μ.Χ. και διαρκεί μέχρι το 750 μ.Χ. Σηματοδοτεί την τελική κατάρρευση της Τεοτιουακάν, όταν η πόλη καταστράφηκε από τους Τολτέκους, που εισέβαλαν στην περιοχή. Ναοί, ανάκτορα, μέγαρα ευγενών και ιερέων και συγκροτήματα κατοικιών τότε ερειπώθηκαν, ενώ ο πληθυσμός σφαγιάστηκε και διασκορπίστηκε στην ευρύτερη περιοχή.

Ποία ήταν όμως η κοινωνική δομή της Τεοτιουακάν; Κατ' αρχήν επρόκειτο για μία μητρόπολη θεοκρατική, όπου

το θρησκευτικό ιερατείο ασκούσε υπέρτατη εξουσία. Ο ηγεμόνας ήταν απαραίτητως ιερέας και πολεμιστής και ο ίδιος τελούσε τις ανθρωποθυσίες στο πλαίσιο της λατρείας του πολέμου. Ο πόλεμος αποτελούσε τη βασική πηγή ισχύος, μαζί με τον αγροτικό πλούτο και το μονοπώλιο του οψιδιανού.

Όσο για τον πληθυσμό αυτός χωριζόταν σε 3 διακριτά κοινωνικά στρώματα: ελίτ, μεσαίο και κατώτερο. Οι κατοικίες της ελίτ βρίσκονταν κατά μήκος της κεντρικής Λεωφόρου των Νεκρών, κοντά στους ναούς αλλά και κοντά στα εργαστήρια οψιδιανού. Η ελίτ αντλούσε εξουσία από τη θεοκρατία και πλούτο από τα εργαστήρια και τις αγροτικές περιοχές. Το μεσαίο στρώμα το συγκροτούσαν γεωργοί και εξειδικευμένοι τεχνίτες διαφόρων ειδικοτήτων. Αυτοί κατοικούσαν σε συγκροτήματα διαμερισμάτων, κατανεμημένα σε όλη την πόλη. Στο τρίτο και κατώτερο κοινωνικό στρώμα, ανήκε το αγροτικό και το στρατιωτικό δυναμικό. Αυτοί ζούσαν σε θύλακες μεταξύ των κατοικιών της μεσαίας τάξης αλλά στην περιφέρεια της πόλης. Ένα στοιχείο μεγάλου ενδιαφέροντος στην Τεοτιουακάν είναι η τεχνουργική εξειδίκευση.

Η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φως 842 εργαστήρια, μέσα στην πόλη, που κατανέμονται σε 126 κατασκευής ειδωλίων, 213 αγγειοπλαστικής, 105 επεξεργασίας λίθων για οικοδομές και 398 επεξεργασίας οψιδιανού. Υπολογίζεται ότι το 25% - 30% του πληθυσμού του Τεοτιουακάν αποτελούνταν από εξειδικευμένους τεχνίτες πλήρους απασχόλησης. Ο οψιδιανός προερχόταν κυρίως από τα ορυχεία της Πατσούκα που κατείχε η Τεοτιουακάν και η επεξεργασία του αποτελούσε τη σημαντικότερη βιομηχανία της μητρόπολης, η οποία είχε αποκτήσει το μονοπώλιο στην ευρύτερη περιοχή της Μεσοαμερικής.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΡΟΜΗΣ

1η ΗΜΕΡΑ: ΑΘΗΝΑ/ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ/ΛΑΡΝΑΚΑ – ΑΒΑΝΑ

Συγκέντρωση στο αεροδρόμιο και πτήση για το ταξίδι μας στην πρωτεύουσα της Κούβας, την **Αβάνα**. Άφιξη, μεταφορά και τακτοποίηση στο ξενοδοχείο μας, πάνω στη μυθική παραλιακή Μαλεκόν της Αβάνας. Παρά την κούραση, λίγοι αντιστέκονται σε μια πρώτη γνωριμία με την πόλη και την ατμόσφαιρά της... αυτά είναι τα πλεονεκτήματά του να μένεις στην καρδιά της πόλης κι όχι σε μακρινά προάστια. Διανουκτέρηση.

2η ΗΜΕΡΑ: ΑΒΑΝΑ (Ξενάγηση πόλης, Βόλτα με τα παλιά αυτοκίνητα του '50)

Πάμε να εξερενήσουμε την Αβάνα! Θα ξεκινήσουμε από το **Βεδάδο**, την καρδιά της σύγχρονης πόλης όπου μένουμε για να γνωρίσουμε τη Λεωφόρο των Προέδρων με τα ιστορικά αγάλματα, την καρδιά της πόλης την οδό 23 με το παγωτατζίδικο Correlia, τους θρυλικούς κινηματογράφους και τα κτίρια art ντεκό, θα περάσουμε από το Πανεπιστήμιο με τα νεοκλασικά του Προπύλαια, θα σταματήσουμε για να περπατήσουμε την ιστορική Πλατεία της Επανάστασης όπου έβγαζε τις ομιλίες του ο Κάστρο και στεγαζόταν το γραφείο του Τσε και θα κάνουμε την πρώτη μας επίσκεψη στο **εργοστάσιο πούρων**, όπου θα μυηθούμε στα μυστικά της τέχνης της παρασκευής πούρων και θα έχουμε την ευκαιρία να αγοράσουμε και πούρα σε τιμές αισθητά χαμηλότερες από οπουδήποτε αλλού.

Συνέχεια έχει η **παραλιακή οδός**, όπου ξετυλίγεται μπροστά μας η σύγχρονη ιστορία της πόλης, από το ψηλότερο κτίριο της πόλης, το νοσοκομείο Hermanos Ameijeiras μέχρι την αμερικάνικη πρεσβεία και τα όσα έχουν εκτυλιχθεί μπροστά της στο πέρασμα των δεκαετιών.

Σειρά θα πάρει το **Centro**, μια γειτονιά που αποπνέει μια γλυκιά μελαγχολία, πριν εισέλθουμε στην Παλιά Πόλη, το αρχιτεκτονικό διαμάντι της Λατινικής Αμερικής. Αφού ανέβουμε το **αρχοντικό Πράδο** με τα Θέατρο Αλίσια Αλόνσο να δεσπόζει δίπλα στο ανακαινισμένο Καπιτώλιο, θα αφήσουμε το λεωφορείο για να περπατήσουμε τις κεντρικότερες πλατείες της πρωτεύουσας της Κούβας: την **πλατεία της Πόλης με το Κυβερνείο**, την οδό Ομπίσπο με το Ambos Mundos, το ξενοδοχείο του Χέμινγκουεϊ για τον οποίο θα μας αφηγηθεί ιστορίες ο ξεναγός μας, θα επισκεφθούμε το Μουσείο Αποικιακής Αρχιτεκτονικής ώστε να αφουγκραστούμε την αποικιακή περίοδο στην πρώην κατοικία του Κυβερνήτη, θα θαυμάσουμε τον Καθεδρικό ή αλλιώς "την ποίηση σκαλισμένη σε πέτρα" όπως έλεγε ο Αλεχάντρο Καρπεντιέρ, θα μαγευτούμε από τα χρώματα της Παλιάς Πλατείας, θα ακούσουμε ιστορίες

στην Πλατεία του Αγίου Φραγκίσκου για τις θρυλικές μορφές της πόλης που έχουν βάλει η καθημέρα το λιθαράκι της σε αυτό το μωσαϊκό πολιτισμών, αρχιτεκτονικών στυλ, θρησκευτικών και πολιτικών συστημάτων που έχουν περάσει από τη μαγική αυτή πόλη.

Δε θα παραλείψουμε να επισκεφθούμε το **Μουσείο με το Ρούμι** (και να το γευθούμε βεβαίως, σε ένα χώρο ποτισμένο με ιστορία) και να κλείσουμε την ξενάγησή μας με τη θέα της πόλης από το ιστορικό κάστρο που έφτιαξαν οι Ισπανοί για να προστατεύσουν -μάταια- την πόλη από Βρετανούς και πειρατές.

Παίρνουμε την **υποθαλάσσια σήραγγα** και απολαμβάνουμε την τελευταία -για τώρα- θέα της Αβάνας. Όσοι το επιθυμούν επιστρέφουν στο ξενοδοχείο για μερικές ώρες χαλάρωσης στην πισίνα με θέα τη Μαλεκόν, ενώ όσοι θέλουν θα χαθούν στην πολύχρωμη αγορά με τους πίνακες, τα είδη λαϊκής τέχνης και τα μουσικά όργανα, συζητώντας και αστειεύόμενοι με τους πάντα κεφάλτους Κουβανούς.

Το βραδάκι έρχεται η ώρα για ένα ταξίδι στο χρόνο: τα **κλασικά αυτοκίνητα** που κοσμούν τους δρόμους της πόλης θα μας παραλάβουν από το ιστορικό μας ξενοδοχείο, θα μας κάνουν μια περιήγηση μιας ώρας στη φωτισμένη πια Αβάνα και θα καταλήξουν όχι σε ένα οποιοδήποτε εστιατόριο, αλλά στο **Bodeguita del Medio**, το θρυλικό στέκι επαναστατών, καλλιτεχνών και όλων των διάσημων που επισκέπτονται την πόλη, όπου θα γευθούμε αυθεντική κουβανική κουζίνα υπό τη συνοδεία ζωντανής κουβανικής μουσικής στη μουσικότερη κοινωνία της ηπείρου.

Για το βράδυ, ο αρχηγός μας έχει να μας κάνει πολλές προτάσεις, από βόλτες στη σαγηνευτική παλιά πόλη μέχρι συστάσεις για ποτό και χορό σε μερικά από τα καλύτερα κρυμμένα μυστικά στέκια της πόλης, όπως τα ξέρουν μόνο οι ντόπιοι.

3η ΗΜΕΡΑ: ΑΒΑΝΑ – ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΓΚΟΥΑΜΑ – ΕΚΤΡΟΦΕΙΟ ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΩΝ – ΒΑΡΚΑΔΑ ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ ΤΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ – ΣΑΝΤΑ ΚΛΑΡΑ (ΜΑΥΣΩΛΕΙΟ ΤΟΥ ΤΣΕ) – ΤΡΙΝΙΔΑΔ

Αποχαιρετούμε την Αβάνα για να κινηθούμε νοτιανατολικά. Καθόλη τη διάρκεια της εκδρομής θα εντρυφήσουμε στην κουβανική ιστορία με τρόπο ζωντανό, μεταδοτικό και ψυχαγωγικό ταυτόχρονα. Η πρώτη μας στάση θα είναι στη **Χερσόνησο Guama**, όχι μακριά από τον Κόλπο των Χοίρων όπως μαρτυρούν τα σημάδια για όσους ξέρουν να τα διαβάσουν. Θα επισκεφθούμε το **εκτροφείο κροκοδειλών** και θα μάθουμε για τις διαφορές ανάμεσα στα δύο διαφορετικά είδη, οι πιο τολμηροί θα αγγίξουν μάλιστα τα μικρά κροκοδειλάκια (με τα μεγάλα δεν παίζουμε!) και, αφού δούμε τα προϊστορικά ψάρια μαηζουαί, στη συνέχεια θα κάνουμε **βόλτα με ταχύπλοο στη Λίμνη του Θησαυρού** σε

ένα γαλήνιο, ειδυλλιακό τοπίο, όπου υπάρχει αντίγραφο κοινότητας των Ινδιάνων Ταϊνός. Είναι το κατάλληλο σημείο για να μάθουμε για τις συνήθειές τους, τη θρησκεία τους, την κληρονομιά που μας άφησαν (γνωρίζετε ότι μέχρι σήμερα χρησιμοποιούμε ακόμη και στα Ελληνικά πάνω από 20 λέξεις που προέρχονται από τη γλώσσα αυτού του αφανισμένου λαού;) και θα μάθουμε για τις γενοκτονίες των Ισπανών στην Καραϊβική. Εκτός από τα κοκτέιλ σε καρύδα που θα μας δροσίσουν, θα έχουμε την ευκαιρία να δοκιμάσουμε και τη γαϊνά κροκόδειλο, με θέα την πλούσια βλάστηση της λίμνης.

Η συνέχεια περιλαμβάνει τόνους ιστορίας: Για μιάμιση ώρα που διαρκεί η διαδρομή, θα εντρυφήσουμε και στις πιο άγνωστες λεπτομέρειες της ζωής του Ερνέστο Τσε Γκεβέρα, από την παιδική του ηλικία μέχρι τις τελευταίες στιγμές της ζωής του. Έτσι θα είμαστε έτοιμοι για την επίσκεψη στη **Σάντα Κλάρα** και το **Μαυσωλείο του Τσε**, όπου το εντυπωσιακό άγαλμα και τα συγκινητικά εκθέματα θα εμπλουτίσουν τις γνώσεις μας και θα μας φέρουν πιο κοντά σε περασμένες, επαναστατικές εποχές. Θα διασχίσουμε την πόλη της Σάντα Κλάρα και θα έχουμε διέλευση και από το σημείο του εκτροχιασμού του τραίνου που προκάλεσαν οι άνδρες του Τσε για να προκαλέσουν την πτώση του Μπατιστα και τη φυγή του 3 ημέρες αργότερα.

Μετά τη Σάντα Κλάρα, η περιήγησή μας θα μας φέρει στο **Τρινιδάδ**. Μια από τις καλύτερα διατηρημένες πόλεις της ηπείρου, τα καλντερίμια και τα πολύχρωμα του κτίρια αξίζουν κάτι παραπάνω από μια φευγαλέα επίσκεψη. Έτσι στο Versus διανυκτερεύουμε στην παραλία του Τρινιδάδ ώστε να απολαύσουμε στιγμές χαλάρωσης στο all inclusive ξενοδοχείο μας πάνω στην τεράστια παραλία Ancon με τα μαγικά ηλιοβασιλέματα, όπου μπορούμε να κολυμπήσουμε, και το βράδυ, μετά το δείπνο στο μπουφέ του ξενοδοχείου, όσοι το επιθυμούν μπορούν να ακολουθήσουν τον αρχηγό μας σε μια βόλτα στα στενά της πόλης για να αφουγκραστούμε όχι μόνο την αποικιακή ατμόσφαιρα που δημιουργεί αυτή η πόλη-σκηνικό ταινίας, αλλά και να απολαύσουμε την υπαίθρια νυχτερινή ζωή της πόλης, την καλύτερη σε όλη την επαρχία της Κούβας. Δεν είναι τυχαίο που πολλοί ταξιδιώτες αξιολογούν τη βραδιά στο Τρινιδάδ ως την καλύτερη της διαμονής τους στην Κούβα.

4η ΗΜΕΡΑ: ΤΡΙΝΙΔΑΔ – ΣΙΕΝΦΟΥΕΓΟΣ – ΒΑΡΑΔΕΡΟ

Μετά το πρωινό μας, ήρθε η ώρα να γνωρίσουμε το μαγικό Τρινιδάδ και με το φως της ημέρας. Θα επισκεφθούμε το Μουσείο της Πόλης με την πλούσια αποικιακή κληρονομιά, θα περπατήσουμε τα στενά της, θα θαυμάσουμε την Plaza Mayor και θα έχουμε ελεύθερο χρόνο πριν βρεθούμε στο ιστορικό μπαρ

Canchanchara όπου θα πιούμε το ομώνυμο ποτό που οι αποικιοκράτες έδιναν στους σκλάβους, ώστε να πάρουμε δυνάμεις για να χορέψουμε υπό τους ήχους της τοπικής μπάντας.

Λίγα χιλιόμετρα αργότερα θα βρεθούμε στο **Σιενφουέγος**, μια πόλη που πρόσφατα γιόρτασε τα 200 χρόνια από την ίδρυσή της από Γάλλους. Θα επισκεφθούμε φυσικά την κεντρική πλατεία, που προστατεύεται από την UNESCO ως ένα από τα σπάνια παραδείγματα γαλλικής αρχιτεκτονικής στον ισπανόφωνο κόσμο. Θα μπορούμε στο Θέατρο Tomas Terry να θαυμάσουμε ένα από τα θέατρα-διαμάντια της χώρας και θα επισκεφθούμε και το Palacio Valle, ένα από τα εντυπωσιακότερα παλάτια της εποχής, με ιδιαίτερη ιστορία και θέα σε όλο τον κόλπο.

Η τελευταία μας στάση θα είναι το **Βαραδέρο**, το θέρετρο με μια από τις διασημότερες παραλίες της Καραϊβικής, όπου και θα περάσουμε τα τελευταία μας βράδια στη χώρα. Η παραλία με τα γαλαζοπράσινα νερά είναι ακριβώς μπροστά στο ξενοδοχείο μας και μας περιμένει για στιγμές χαλάρωσης. Το ξενοδοχείο μας, Melia Varadero, είναι all inclusive και προσφέρει και εντυπωσιακή ψυχαγωγία. Ταυτόχρονα, όσοι το επιθυμούν μπορούν το βραδάκι να περπατήσουν στο κέντρο της κωμόπολης, όπου η νυχτερινή ζωή ικανοποιεί όλα τα γούστα.

5η ΗΜΕΡΑ: ΒΑΡΑΔΕΡΟ

Ελεύθερη μέρα στο Βαραδέρο ή... εκδρομή στο Κάγιο Μπλάνκο. Η πιο διάσημη κρουαζιέρα (κόστος: 110€) στο νησί αποτελεί την πρόταση μας για σήμερα. Αναχώρηση το πρωί για τη μαρίνα του Βαραδέρο, όπου θα επιβιβαστούμε σε καταμαράν για τη σημερινή μας εξόρμηση. Θα περάσουμε ανάμεσα από νησιά με μαγκρόβιες, θα βουτήξουμε προαιρετικά στα ανοιχτά, θα χορέψουμε και θα πιούμε στο κατάστρωμα (η εκδρομή είναι all inclusive), πριν φτάσουμε στο χώρο όπου βρίσκονται τα δελφίνια, ανοιχτά στη θάλασσα, όπου μας περιμένει μια μοναδική εμπειρία: μπαίνουμε στο νερό και τα αγγίζουμε, τα αγκαλιάζουμε, τα φιλάμε (και μας ανταποδίδουν το φιλή!), τα σηκώνουμε (!) κι όποιος επιθυμεί τα πιάνει και από τα πρετύγια για να τον κάνουν μια μικρή βόλτα. Η εκδρομή μας δεν τελειώνει εδώ: ακολουθεί παραμονή στο ακατοίκητο τροπικό νησί Κάγιο Μπλάνκο, όπου θα έχουμε δύο ώρες στη διάθεσή μας να απολάσουμε τόσο την κατάλευκη παραλία του, όσο και το μπουφέ, που περιλαμβάνει ακόμη κι αστακό. Η επιστροφή, ανέμου επιτρέποντος, γίνεται με πανιά, για να φτάσουμε στο ξενοδοχείο μας το απόγευμα. Όσοι το επιθυμούν... επιστρέφουν στην παραλία, ή ακολουθούν τις συμβουλές του αρχηγού μας για το τελευταίο τους βράδυ στην Κούβα.

6η ΗΜΕΡΑ: ABANA

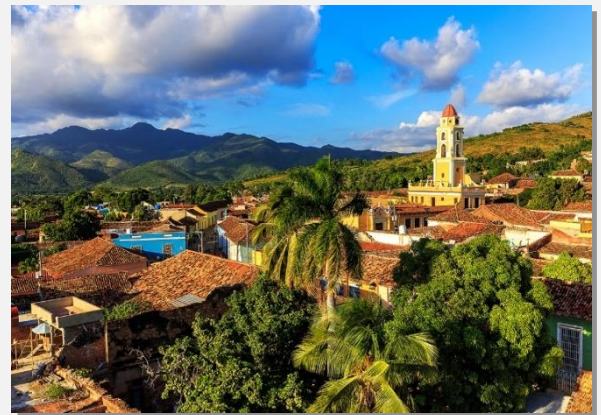
Ημέρα ελεύθερη στην Αβάνα για να περιηγηθείτε μόνοι σας ή με τη βοήθεια του έμπειρου ξεναγού μας στα δρομάκια της και στα παζάρια ειδών λαϊκής τέχνης, να δοκιμάσετε τα τοπικά κοκτέιλ με ρούμι (ντάκουρι, μοχίτο) στα ιστορικά μπαράκια, να αναζητήσετε την ανεμελιά των κατοίκων της, των Habaneros και να κάνετε ευχάριστες συζητήσεις μαζί τους ή για κάποια προαιρετική εκδρομή ή πρόσθετη ξενάγηση σε άλλα, πιο άγνωστα μέρη της πόλης, ανακαλύπτοντας πτυχές της που μόνο το Versus μπορεί να ξεδιπλώσει. Ο ξεναγός μας μπορεί να σας προτείνει δείπνο σε κάποια από τα *raíadar* (εστιατόρια που στεγάζονται σε κουβανικά σπιτία) και φυσικά μια πλειάδα από δραστηριότητες για τη νυχτερινή ζωή της πόλης: φρενήρης σάλας, δυναμική ροκ, λάτιν τζαζ, νοσταλγικάμπολέρο, δημιουργική fusion, τίποτε δε λείπει από το ρεπερτόριο μιας πόλης που ποτέ δεν κοιμάται.

7η ΗΜΕΡΑ: ABANA (Βινιάλες, Πινάρ Ντελ Ρίο)

Πρωινή αναχώρηση για την επαρχία του Πινάρ Ντελ Ρίο, την κατεχογήν καπνοπαραγωγό περιοχή της Κούβας. Η κοιλάδα του Βινιάλες, το ομορφότερο ίσως τοπίο στην Κούβα με τους μοναδικούς γεωλογικούς σχηματισμούς και την οργιώδη βλάστηση, που αποτελεί μνημείο παγκόσμιας φυσικής ομορφιάς της UNESCO, θα σας εντυπωσιάσει τόσο όσο και ο παραδοσιακός τρόπος ζωής των ντόπιων, αφού το ρολόι φαίνεται να έχει σταματήσει σε περασμένες, πιο ξένοιαστες δεκαετίες. Θα επισκεφθούμε το σπήλαιο του Ινδιάνου, το οποίο και θα διασχίσουμε με βάρκα, θα απολαύσουμε παραδοσιακό γεύμα αυθεντικής κουβανικής κουζίνας σε ένα ειδυλλιακό τοπίο, ενώ η γιγαντιαία βραχογραφία της Προϊστορίας σε ένα τοπίο που κόβει την ανάσα, είναι ο καλύτερος τρόπος για να κλείσουμε την επίσκεψη σε μια από τις αυθεντικότερες επαρχίες της Κούβας. Επιστροφή στην Αβάνα και το υπόλοιπο απόγευμα είναι στη διάθεσή σας για να απολαύσετε την πρωτεύουσα της Κούβας.

8η ΗΜΕΡΑ: ABANA – KANKOYN (ΜΕΞΙΚΟ)

Μεταφορά στο αεροδρόμιο και πτήση για το Μεξικό και το κοσμοπολιτικό **Κανκούν** ένα από τα πιο φημισμένα τουριστικά θέρετρα του κόσμου. Η τουριστική του ζώνη είναι μια στενή λωρίδα γης αρκετών χιλιομέτρων, που βρέχεται από τη μια πλευρά της από τη λιμνοθάλασσα και από την άλλη από τα σμαραγδένια νερά της Καραϊβικής. Εξαιρετικό σκηνικό για ώρες χαλαρής περιπλάνησης. Άφιξη μεταφορά και τακτοποίηση στο ξενοδοχείο μας. Διανυκτέρευση.

9η ΗΜΕΡΑ: Riviera Maya: Κανκούν – Τουλούμ – Μπάνιο σε Σενότα – Κανκούν

Riviera Maya

Οι παραδεισένιες παραλίες των Μάγιας

Κατά τους Μάγιας, οι θεοί έδωσαν εντολή να δημιουργηθεί ο ουρανός, ο οποίος κάλυψε τη γη με φως. Από το φως ήρθε το νερό, που έδωσε ζωή στα δέντρα, τα οποία με την σειρά τους έγιναν σπίτι για τα πουλιά, που μετέφεραν τους σπόρους των λουλουδιών. Στη συνέχεια ήρθαν οι τάπιροι (ζωάκια του Γιουκατάν) και οι φασιανοί. Κάτω από το ατάραχο φως του φεγγαριού, αυτό το μοναδικό μέρος γέμισε με παραδείσια γνωρίσματα, για να το απολαμβάνει η ανθρωπότητα αιωνίως.

Riviera Maya ονομάζεται η περιοχή του Μεξικού που βρέχεται από την Καραϊβική.

Πρόκειται για ένα από τα πιο μαγευτικά κομμάτια της Καραϊβικής.

Αφεθείτε στη μαγεία των εκθαμβωτικών νερών και των ονειρεμένων κάτασπρων παραλιών με τους κοκκοφοίνικες, στο βαθύ γαλάζιο της θάλασσας, στην καταπράσινη φύση που εκτείνεται πέρα από τον ορίζοντα και περάστε μοναδικές στιγμές που θα σας μείνουν αξέχαστες σε αυτόν τον παράδεισο, ανάμεσα στα ίχνη των Μάγιας και στις εξεζητημένες ξενοδοχειακές μονάδες, έτοιμες να ικανοποιήσουν την κάθε σας επιθυμία. Επιλέξτε ανάμεσα σε μέρες πλήρους διασκέδασης (σε θαλάσσια πάρκα και παρθένες παραλίες) και σε μέρες εξερευνήσεων είτε στα ίχνη ενός χαμένου πολιτισμού είτε της παρθένας ζούγκλας.

Καλώς ήρθατε στη Riviera Maya και η ημέρα μας ξεκινά με κατεύθυνση νότια του Κανκούν προς το Τουλούμ.

Νότια του Κανκούν βρίσκεται η μεγάλη πόλη και ένα από τα πιο ξακουστά μνημεία του πολιτισμού των Μάγιας, το Tulum, κτισμένο στις ακτές της Καραϊβικής. Πρόκειται για έναν τόπο, που συνδυάζει κατάλευκες, σαν αλάβαστρο αμμουδιές με φοίνικες και κρυστάλλινα νερά με τον αρχαίο πολιτισμό των Μάγιας. Ο ναός τους βρίσκεται σε ένα λόφο ύψους 12 μέτρων πάνω από την Καραϊβική.

Μετά την ξενάγησή μας στο **Τουλούμ**, θα έχουμε μια μοναδική εμπειρία. Μπάνιο σε εσωτερική λίμνη με καταπράσινα νερά, σε μια Σενότα. Το ταξίδι είναι βλέπετε Versus και οι εμπειρίες είναι μοναδικές και διαδέχονται η μια την άλλη.

Διανυκτέρευση στο Κανκούν.

10η ΗΜΕΡΑ: Κανκούν – Τσιτσέν Ιτζά – Μέριδα

Αναχωρούμε σήμερα από το Κανκούν με προορισμό μας τη Μέριδα. Η πρώτη μας επίσκεψη καθοδόν είναι σε

έναν συγκλονιστικό αρχαιολογικό χώρο, από τους πλουσιότερους και σημαντικότερους στον κόσμο: είναι το **Τσιτσέν Ιτζά**, η μητρόπολη των Μάγια στην κλασική και μετακλασική περίοδο της ακμής τους. Αμέτρητοι ναοί χωμένοι μέσα στη ζούγκλα, το κυκλικό αστεροσκοπείο, το μεγαλύτερο γήπεδο του παιχνιδιού της μπάλας, οι χώροι των ανθρωποθυσιών και φυσικά η επιβλητική βαθμιδωτή πυραμίδα-ναός του Κουκουλκάν, μαρτυρούν το μεγαλείο της έξοχης αυτής πόλης. Λέγεται μάλιστα πως κατά την εαρινή και φθινοπωρινή ισημερία (21 Μαρτίου και 22 Σεπτεμβρίου), κατά την ανατολή και τη δύση του ηλίου, σχηματίζεται η σκιά ενός φιδιού με στέμμα, του θεού Κουκουλκάν, να κατεβαίνει τις σκάλες! Και όταν χτυπάς τα χέρια σου σε ορισμένο σημείο της πλευράς της μεγάλης πυραμίδας, ο ήχος είναι ακριβώς ο ήχος του κετζάλ, του ιερού πουλιού των Μάγια.

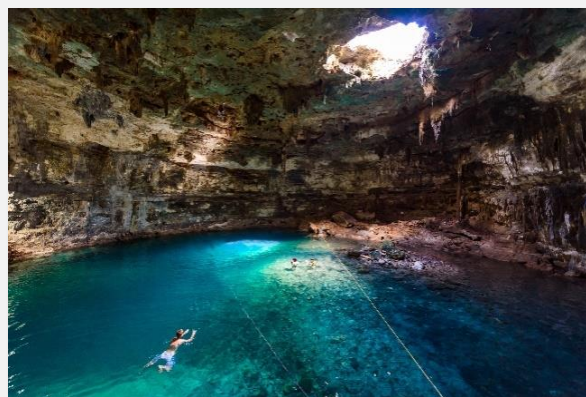
Έχοντας μυηθεί για τα καλά στα μυστικά του πολιτισμού των Μάγια, αναχωρούμε με προορισμό το αποικιακό κόσμημα της πολιτείας, τη **Μέριδα**, μια ζωντανή και πολύ ελκυστική πόλη. Πανέμορφα κτήρια της αριστοκρατίας των αποίκων, αγορές με είδη λαϊκής τέχνης που ξελογιάζουν με την ιδιαιτερότητά τους και τη φαντασία τους, μας παρασύρουν και μας καλούν να χαρούμε τη νυχτερινή ατμόσφαιρα στο κέντρο της πόλης. Τακτοποίηση στο ξενοδοχείο μας. Διανυκτέρευση.

11η ΗΜΕΡΑ: ΜΕΡΙΔΑ (ΞΕΝΑΓΗΣΗ) – ΠΤΗΣΗ ΓΙΑ ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ

Η χερσόνησος του Γιουκατάν με τις πανέμορφες παραλίες στη Καραϊβική, είναι ένας τόπος μοναδικός, διάσπαρτος από αρχαιολογικούς χώρους και αποικιακές πόλεις, κέντρο ανάπτυξης ενός από τους σημαντικότερους προκολομβιανούς πολιτισμούς, των Μάγια. Όταν ο πρώτος Ισπανός πάτησε το πόδι του στις ακτές του Μεξικού το 1517 και ρώτησε τον πρώτο Ινδιάνο που συνάντησε πώς ονομαζόταν το μέρος αυτό, εκείνος του απάντησε "Γιουκατάν, Yucatan" δηλαδή "δεν καταλαβαίνω τι μου λες" και έτσι δόθηκε το όνομα στην περιοχή. Σήμερα το πρωί λοιπόν θα ξεναγηθούμε στη Μέριδα για να ανακαλύψουμε την πιο όμορφη πόλη του Γιουκατάν και κατόπιν μεταβαίνουμε στο αεροδρόμιο και πετάμε για την Πόλη του Μεξικού, την πρωτεύουσα της χώρας. Άφιξη, μεταφορά και τακτοποίηση στο ξενοδοχείο μας. Διανυκτέρευση.

12η ΗΜΕΡΑ: ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ (ΞΕΝΑΓΗΣΗ, Χοτσιμίλκο)

Η **Πόλη του Μεξικού** είναι μια από τις μεγαλύτερες πόλεις του κόσμου. Υπήρξε, πριν τον ερχομό των Ισπανών Κατακτητών, η έδρα των Αζτέκων, αργότερα η πρωτεύουσα των αποικιοκρατών και σήμερα το ζωντανό σύγχρονο πολιτικό, οικονομικό, πολιτιστικό και διοικητικό κέντρο της χώρας.

Η περιήγησή μας στην μεξικανική πρωτεύουσα ξεκινάει από την αποικιακή καρδιά της, την πλατεία Zocalo, την κεντρική πλατεία της πόλης και μια από τις τρεις μεγαλύτερες πλατείες στον κόσμο, που ήταν το τελετουργικό κέντρο της πρωτεύουσας των Αζτέκων, της Τενοτσιπλάν και του Μεγάλου Ναού τους, που καταστράφηκε από τους Ισπανούς το 1524. Την πλατεία περιβάλλουν μοναδικά μνημεία, χαρακτηριστικά κτίσματα των πολιτισμών που σημάδευσαν την ιστορία του τόπου. Θα δούμε τον εντυπωσιακό Καθεδρικό Ναό, έξοχο δείγμα αποικιακής αρχιτεκτονικής γνωστής ως churrigueresque και το Προεδρικό Μέγαρο (Παλάσιο Νασιονάλ), που κρύβει στην εσωτερική του αυλή αριστουργήματα του μεγαλύτερου εκπροσώπου της μεξικάνικης τοιχογραφίας, του Ντιέγκο Ριβέρα (συντρόφου της Φρίντα Κάλο). Εικονογραφημένα παραelaύνουν μπροστά μας οι ήρωες της μεξικάνικης ιστορίας και οι σημαντικότερες στιγμές της. Συνεχίζουμε με το πάρκο Τσαπούλτεπεκ (Chapultepec), όπου μας περιμένει μια ανεπανάληπτη εμπειρία.

Στη συνέχεια θα επισκεφθούμε την κοντινή περιοχή του **Χοτσιμίλκο**, γνωστό για τα κανάλια του, τα οποία δημιουργήθηκαν από ένα εκτενές σύστημα λιμνών και καναλιών που συνδέει την περιοχή με την κοιλάδα του Μεξικού. Η υποχώρηση των υδάτων δημιούργησε τα κανάλια αυτά, μαζί με τεχνητά νησιά, τα "chinampas". Το θέαμα θα σας εντυπωσιάσει, αφού οι αλέγροι Μεξικάνοι, ντυμένοι με πολύχρωμες φορεσιές και τα γνωστά σε όλους συμπρέρο, οδηγούν τις ζωηρόχρωμες γόνδολές τους, τις "trajineras", στολισμένες με λογίων πράγματα, πουλώντας τα αγαθά τους και τραγουδώντας παραδοσιακά τραγούδια! Διανυκτέρευση στην Πόλη του Μεξικού.

13η ΗΜΕΡΑ: ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ (Ανθρωπολογικό Μουσείο, Σπίτι Φρίντα Κάλο)

Πρωινό στο ξενοδοχείο μας και συνεχίζουμε ακμαίοι τις ξεναγήσεις μας! Η επίσκεψή μας στο **Εθνικό Ανθρωπολογικό Μουσείο** θα μας κάνει να αισθανθούμε σαν άλλος Indiana Jones, αφού με την είσοδό μας στις διάφορες αίθουσες, θα γνωρίσουμε τα σημαντικότερα ευρήματα των πολυάριθμων προκολομβιανών πολιτισμών που άκμασαν σε όλη την έκταση της χώρας και που είναι γνωστοί ως Μεσοαμερικανικοί. Οι μέρες των Αζτέκων, των Μάγιας, των Ζαποτέκας, των Ολμέκων, των Τολτέκων και τόσων άλλων επανέρχονται μέσα από τα εντυπωσιακά εκθέματα, που είναι ανώτερα κάθε περιγραφής.

Στη συνέχεια θα επισκεφθούμε το **σπίτι της Φρίντα Κάλο**. Ελεύθερο πνεύμα, εκρηκτική, ανένταχτη αλλά και εύθραυστη, τόσο στην ψυχή όσο και στο σώμα, η Μεξικανή καλλιτέχνης, ακολούθησε με απόλυτη πίστη τον προσωπικό, ασυμβίβαστο δρόμο της. Το Μουσείο

Πόλη του Μεξικού

Πόλη του Μεξικού

Πόλη του Μεξικού

Χοτσιμίλκο

Φρίντα Κάλο είναι ένα από τα πιο ξακουστά αξιοθέατα στο Μέξικο Σίτι. Η καλλιτεχνική της αξία αναγνωρίστηκε μετά τον θάνατό της, με πολλές εκθέσεις πλέον ανά τον κόσμο να τιμούν τα έργα της και μαζί και τα έργα του αξέχαστου παρτενέρ της ζωής της, του Ντιέγκο Ριβέρα. Το σπίτι της, η Κάζα Αζούλ, στο Κογιουακάν του Μέξικο Σίτι, όπου έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής της και άφησε την τελευταία της πνοή, είναι σήμερα μουσείο και δημοφιλής προορισμός. Επιστροφή στο ξενοδοχείο μας. Διανυκτέρευση.

14η ΗΜΕΡΑ: ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ (Τεοτιχουακάν, Παναγία Γουαδελούπης)

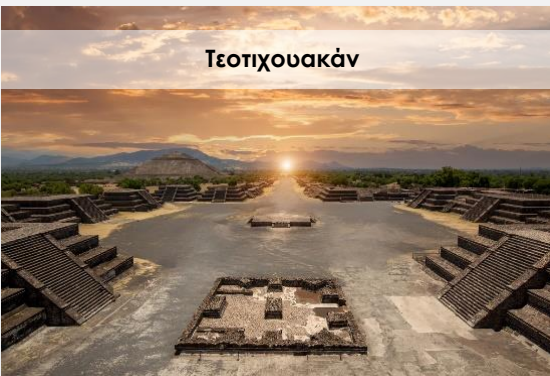
Πρωινή αναχώρηση για τα περίχωρα του Μέξικο Σίτι, όπου μας περιμένουν δύο ιδιαίτερες επισκέψεις. Αρχικά επισκεπτόμαστε τον σημαντικότερο ίσως ιερό χώρο των προκολομβιανών πολιτισμών, το **Τεοτιχουακάν**, τον τόπο όπου δημιουργήθηκαν οι θεοί και που με τη σειρά τους δημιούργησαν τον κόσμο. Οι τεράστιες πυραμίδες αφιερωμένες στον Ήλιο και τη Σελήνη, η Λεωφόρος των Νεκρών, τα ανάκτορα, ο ναός του Κετσαλκοάτλ, απλά μας καθηλώνουν. Κάθε περιγραφή φαντάζει φτωχή μπροστά στο μεγαλείο του μοναδικού αυτού αρχαιολογικού χώρου.

Στη συνέχεια μας περιμένει η περίφημη **Παναγία της Γουαδελούπης**, το σημαντικότερο προσκύνημα των απανταχού λατινοαμερικάνων. Από εδώ, με αφορμή την εμφάνιση της Παναγίας σε έναν ιθαγενή, ξεκίνησε η βαθιά πίστη τους στην Παναγία και η εναπόθεση όλων των προσδοκιών τους σ' αυτήν. Έκδηλη η θρησκευτική ευλάβεια των πιστών καθώς εισέρχονται στις παλιές εκκλησίες της περιοχής, αλλά και στον εξαιρετικά σύγχρονο ναό. Διανυκτέρευση στο Μέξικο Σίτι.

15η ΗΜΕΡΑ: ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ – ΤΑΞΚΟ – ΚΟΥΕΡΝΑΒΑΚΑ – ΠΤΗΣΗ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ

Πρώτη επίσκεψη για σήμερα η **Κουερναβάκα** (Cuernavaca), η πόλη της «αιώνιας άνοιξης», στην οποία διατηρούνται κτίρια-αρχιτεκτονικοί θησαυροί και αυτό γιατί λόγω του ιδανικού της κλίματος, όλοι οι κατακτητές του Μεξικού τη διάλεγαν για κατοικία τους. Στη συνέχεια θα φθάσουμε στην όμορφη και γραφική πόλη-κόσμημα, το **Τάξκο**. Υπέροχη αρχιτεκτονική στην πόλη που πλούτισε από το ασήμι. Από τα αξιοθέατά της ξεχωρίζει ο Καθεδρικός της ναός, που θα έχουμε την ευκαιρία να επισκεφθούμε, ενώ στη συνέχεια μπορούμε να περιπλανηθούμε στα καλντερίμια της πόλης και στη γραφική αγορά της, όπου θα δούμε ποια τοπικά εδέσματα αποτελούν τις αγαπημένες λιχουδιές των ντόπιων. Κατόπιν μεταβαίνουμε στο αεροδρόμιο για την πτήση επιστροφής μας μέσω ενδιάμεσου σταθμού.

16η ΗΜΕΡΑ: ΑΦΙΞΗ ΣΕ ΑΘΗΝΑ/ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ/ΛΑΡΝΑΚΑ

**Το παραπάνω πρόγραμμα είναι ενδεικτικό.
Το τελικό ενημερωτικό αποστέλλεται
περίπου 3-5 ημέρες
πριν από την εκάστοτε αναχώρηση.**

** Super Τιμή **
για τις 11 πρώτες συμμετοχές

ΔΩΡΕΑΝ

Αποκλειστική ταξιδιωτική ασφάλεια του Versus travel με καλύψεις για τον κορωνοϊό πριν και μετά το ταξίδι αλλά και για καραντίνα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.

Νοιώστε απόλυτα προστατευμένοι, όπως σας έχουμε συνηθίσει.

Ισχύουν όροι και υπάρχουν προϋποθέσεις: Δείτε αναλυτικά στο www.versustravel.eu/apolytiptrostantia ή στην αρχή του παρόντος προγράμματος

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Στο VersusTravel οι ταξιδιώτες έχουν προκαθορισμένο συνολικό κόστος από την αναχώρησή τους. Γι' αυτό και περιλαμβάνονται στην τελική τιμή:

Φόροι πόλεων, checkpoints, φιλοδωρήματα, αχθοφορικά όπου είναι δυνατόν.

Δεν πληρώνετε τίποτα από αυτά τοπικά, όπως συνήθως συμβαίνει.

ΑΤΟΜΟ ΣΕ ΔΙΚΛΙΝΟ

Από Αθήνα

Από Θεσσαλονίκη*

Από Λάρνακα**

ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ 2022: 17.07

€ 2.590

€ 2.770

Παρέχεται έκπτωση **-80€** για κρατήσεις ΕΩΣ ΚΑΙ 1 μήνα πριν την αναχώρηση

€ 3.640

με τους φόρους

Επιβάρυνση μονόκλινο: + 800 €

Έως 18 άτοκες μηνιαίες δόσεις

* Αναχωρήσεις από Θεσσαλονίκη

Η διαφορά στην τιμή οφείλεται στο εσωτερικό εισιτήριο Θεσσαλονίκη-Αθήνα-Θεσσαλονίκη. Εφόσον επιθυμείτε μπορείτε να αποφύγετε το κόστος αυτό μεταβαίνοντας στην Αθήνα με δικά σας μέσα.

Απαιτούνται 2 διανυκτερεύσεις στην Αθήνα

Για την διαμονή και τις μεταφορές σας στην Αθήνα δείτε παρακάτω την ειδική προσφορά "Stopover Athens"

**Αναχωρήσεις από Λάρνακα

Στις αναχωρήσεις από Λάρνακα **περιλαμβάνεται το αεροπορικό εισιτήριο Λάρνακα - Αθήνα - Λάρνακα** οι ώρες του οποίου και η αεροπορική εταιρεία επιβεβαιώνονται τη στιγμή της κράτησης, κατόπιν διαθεσιμότητας. Σύμφωνα με τις πτήσεις αν απαιτούνται διανυκτερεύσεις στην Αθήνα και θέλετε να φροντίσουμε εμείς για τη διαμονή σας στην Αθήνα δείτε τις προνομιακές τιμές του "StopoverAthens" από 50 € το άτομο με μεταφορές.

Σημείωση: Οι τιμές για τις αναχωρήσεις από Θεσσαλονίκη και Κύπρο είναι ενδεικτικές και εξαρτώνται από τις τιμές των εισιτηρίων μετάβασης στην Αθήνα. Οι τελικές τιμές διαμορφώνονται κατά την κράτησή σας, κατόπιν διαθεσιμότητας. Στην περίπτωση των ταξιδιωτών που αναχωρούν από την Κύπρο, υπάρχει δυνατότητα αναχώρησης από τη Λάρνακα χωρίς πέρασμα από την Αθήνα. Κατά τη στιγμή της κράτησής σας, διερευνούμε κατά πόσο αυτό συμφέρει οικονομικά τον ταξιδιώτη και του το προτείνουμε.

Περιλαμβάνονται

- Αεροπορικά εισιτήρια οικονομικής θέσης με ενδιάμεσο σταθμό
- Ξενοδοχεία: στην Αβάνα το υπερπολυτελές Meliá Cohiba 5* ή το Hotel Nacional 5* (4 διανυκτερεύσεις), στο Βαραδέρο 5* All Inclusive (2 διανυκτερεύσεις), στο Τρινιδάδ 4* All Inclusive (1 διανυκτέρευση)
- Μόνο στο Versus διαμονή στην Πόλη του Μεξικού στο πολυτελές Barcelo Reforma 5* ένα από τα καλύτερα ξενοδοχεία της πόλης του Μεξικό, και όχι 4* ξενοδοχεία που στην Πόλη του Μεξικού θα σας δυσαρεστήσουν. Ξενοδοχείο 5* στο Κανκούν, 4* sup. στη Μέριδα.
- Διατροφή στην Κούβα: Πρωινό καθημερινά και 7 γεύματα συνολικά (αν λόγω πτήσεων απαιτηθεί διανυκτέρευση σε ευρωπαϊκή πόλη, η διανυκτέρευση αυτή θα περιλαμβάνει μόνο πρωινό)
- Διατροφή στο Μεξικό: Ημιδιατροφή στην Πόλη του Μεξικού, στη Μέριδα και στο Κανκούν.
- Ξεναγήσεις, επισκέψεις και εισοδοί στα διάφορα αξιοθέατα όπως αναγράφονται στο πρόγραμμα
- **Εμπειρότατος Έλληνας αρχηγός/ξεναγός-αποκάλυψη** (και όχι τοπικός ελληνόφωνος), ο οποίος γνωρίζει πολύ καλά την Κούβα και το Μεξικό.
- Τοπικός ξεναγός
- Ασφάλεια αστικής ευθύνης
- Δωρεάν ταξιδιωτικός οδηγός-βιβλίο στα ελληνικά Versus Travel.

Αναχωρήσεις από Κύπρο

Στις αναχωρήσεις από Λάρνακα περιλαμβάνονται οι φόροι, ο επίναυλος καυσίμων, τα φιλοδωρήματα, τα αχθοφορικά (όπου είναι δυνατόν), και η ειδική κυπριακή επιπλέον ταξιδιωτική ασφάλεια χωρίς επιβάρυνση (ζητήστε μας τι περιλαμβάνει) εκτός από Είσοδοι σε μουσεία και αξιοθέατα.

Δεν περιλαμβάνονται

- Φόροι, επιβάρυνση καυσίμων, φιλοδωρήματα, αχθοφορικά & επιπλέον πακέτο ασφάλειας (Ατυχήματος, απώλειας αποσκευών, δαπάνες επαναπαρισμού λόγω ατυχήματος ή ασθένειας, δαπάνες για έξοδα επέκτασης ταξιδιού λόγω ατυχήματος, δαπάνες για έξοδα επίσκεψης συγγενούς στο εξωτερικό, δαπάνες για επείγουσα επιστροφή στην Ελλάδα, απώλεια ταξιδιωτικών εγγράφων και έξτρα καλύψεων όπως ιατροφαρμακευτικές και νοσοκομειακές δαπάνες, ασφάλεια προκαταβολής κ.α.), τα οποία καταβάλλονται υποχρεωτικά στην Αθήνα. Ζητήστε πληροφορίες από το τμήμα κρατήσεων για την ακριβή περιγραφή των καλύψεων, το ύψος για την κάθε μια κάλυψη, και τους όρους των καλύψεων για αποφυγή παρεξηγήσεων. Οι φόροι για το ταξίδι στην Κούβα ανέρχονται σε **850 €**
- Βίζα Κούβας (**Το κόστος συμπεριλαμβάνεται στην παραπάνω τιμή**).

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΠΡΙΝ ΤΑΞΙΔΕΨΕΤΕ:

- Το διαβατήριό σας θα πρέπει να έχει τουλάχιστον **6μηνη ισχύ**.
- Βεβαιωθείτε ότι το διαβατήριό σας έχει κενές σελίδες, ισάριθμες με τον αριθμό των χωρών που θα επισκεφθείτε.
- Το γραφείο μας δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιοδήποτε πρόβλημα λόγω μη ανανέωσης του διαβατηρίου σας.
- Οι ταξιδιώτες μη ελληνικής υπηκοότητας ή οι κάτοχοι μη ελληνικών διαβατηρίων οφείλουν να επικοινωνούν κατ' ιδίαν με την πρεσβεία της χώρας στην οποία επιθυμούν να ταξιδέψουν, προκειμένου να πληροφορηθούν τα όποια διαδικαστικά για την έκδοση βίζας, εφόσον αυτή απαιτείται. Το Versus Travel δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν πρόβλημα που ενδεχομένως παρουσιαστεί σε κάποιο αεροδρόμιο.
- Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, αλλά και στην Τουρκία, μπορείτε να ταξιδέψετε με αστυνομική ταυτότητα νέου τύπου. Διευκρινίζουμε ότι αυτό γίνεται μόνο με πολιτική ταυτότητα και όχι με υπηρεσιακή. Ενημερωθείτε σχετικά από το τμήμα πωλήσεων.
- Συμμετοχή στην εκδρομή σημαίνει ότι έχετε διαβάσει το παρόν πρόγραμμα, το έχετε κατανοήσει και συμφωνείτε με τα αναγραφόμενα, και ότι αναντίρρητα **αποδέχεστε τους όρους συμμετοχής** που αναγράφονται στα έντυπά μας και στο σάιτ μας στο Ίντερνετ. Αν θέλετε να διαβάσετε τους όρους συμμετοχής, παρακαλούμε ζητήστε να σας αποσταλούν.

Πώς γίνεται η κράτησή σας

Η κράτησή σας πραγματοποιείται είτε ηλεκτρονικά στο www.versustravel.eu, είτε στα γραφεία μας τηλεφωνικά ή με φυσική παρουσία, με τα πλήρη στοιχεία σας (διεύθυνση με ταχυδρομικό κώδικα, τηλέφωνα, e-mailκ.λπ.).

Το e-mail σας είναι για εμάς ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί μας δίνεται η δυνατότητα να σας στέλνουμε μικρά ή μεγάλα μυστικά προετοιμασίας που έχουμε εδώ και χρόνια συλλέξει.

Με την κράτησή σας προσκομίστε στο e-mail του ταξιδιωτικού σας σύμβουλου ή με φυσική παρουσία στα γραφεία μας φωτοτυπία του διαβατηρίου σας και τη σύμβαση ταξιδιού υπογεγραμμένη. **Χωρίς αυτά** δεν είναι έγκυρη η κράτησή σας και δεν είναι δυνατή η ασφάλεια της προκαταβολής που περιλαμβάνει το Versus στα προγράμματά του.

Σας παρακαλούμε να μη χρησιμοποιείτε το φαξ για την αποστολή του διαβατηρίου σας, μια και δεν είναι ευκρινή όλα τα πεδία του.

Η οριστικοποίηση της κράτησής σας, καθώς και των εκάστοτε προσφορών μας, γίνεται με κατάθεση της προκαταβολής (πρέπει να έχει προηγηθεί η δήλωση συμμετοχής σας). Η προκαταβολή για το συγκεκριμένο ταξίδι ορίζεται στα **500€**.

Σας παρακαλούμε δηλώστε ως αιτιολογία της κατάθεσης το ονοματεπώνυμο ενός από τα άτομα που ταξιδεύει, έτσι ώστε το ποσό να αντιστοιχιστεί στη δική σας κράτηση.

Πληρωμές μπορούν να γίνονται και στα γραφεία μας με μετρητά ή με πιστωτικές κάρτες. Στην περίπτωση χρήσης πιστωτικής κάρτας, για την προκαταβολή η χρέωση αυτής γίνεται εφάπαξ.

12-18 ΑΤΟΚΕΣ ΔΟΣΕΙΣ

Το υπόλοιπο μπορεί να αποπληρωθεί και με 12-18 ΑΤΟΚΕΣ ΔΟΣΕΙΣ, με χρήση πιστωτικής κάρτας (Πρόγραμμα έως 18 άτοκες δόσεις για ταξίδια κόστους άνω των 2.500€, συμπεριλαμβανομένων των φόρων. Για ποσά μικρότερα των 2.500€ γίνονται μέχρι και 12 άτοκες δόσεις). Ενημερωθείτε έγκαιρα από τον ταξιδιωτικό σας σύμβουλο για τις πιστωτικές κάρτες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα άτοκων δόσεων και ελέγχετε με την τράπεζά σας το ημερήσιο πιστωτικό όριο συναλλαγών της κάρτας σας.

Πληρωμές με πιστωτική κάρτα μπορούν να γίνουν και ηλεκτρονικά, συμπληρώνοντας μια ειδική αίτηση που μπορούμε να σας αποστείλουμε.

Αριθμοί λογαριασμών καταθέσεων

ALPHABANK:

126 00 23 20 0026 60

iban:GR82 0140 1260 1260 0232 0002 660

ΕΘΝΙΚΗΤΡΑΠΕΖΑ:

702 48 48 96 95

iban:GR08 0110 7020 0000 702 4848 9695

EUROBANK:

0026 0059 49 0200 45 55 61

iban:GR120 2600 59 0000 4902 0045 5561

ΠΕΙΡΑΙΩΣ:

5102 - 071578 – 793

iban: GR65 0172 1020 0051 0207 1578 793

Όλα εμφανίζουν την επωνυμία
VersusTravel

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΜΑΣ, πριν από την

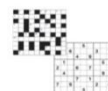
κατάθεση της προκαταβολής σας, με σκοπό να καταχωρηθεί η κράτησή σας και στη συνέχεια το ποσό της κατάθεσής σας στο φάκελό σας. Παρακαλούμε μην παραλείψετε να μας ενημερώσετε.

Για την αποφυγή κάθε τालαιπωρίας σας, παρακαλούμε ελέγχετε το ημερήσιο πιστωτικό όριο συναλλαγών των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών σας, πριν προβείτε στην όποια συναλλαγή με το VersusTravel.

Versus Gifts & Accessories

Για τα 20 χρόνια λειτουργίας του, το Versus Travel προσφέρει δωρεάν στους ταξιδιώτες του:

1. Νέα μοντέρνα tags πολυτελείας, που δεν θα τα αποχωρίζεστε από τα ταξίδια σας
2. Travel kit με Sudoku, σταυρόλεξα, παιχνίδια γνώσεων, λογικής και παρατηρητικότητας, για να περνάει εύκολα η ώρα σας στο αεροπλάνο
3. Στυλό

ΔΩΡΕΑΝ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΟΔΗΓΟΙ VERSUS

Το VersusTravel, προσπαθώντας να καλύψει το κενό της ελληνικής αγοράς σε ταξιδιωτικούς οδηγούς στην ελληνική γλώσσα για τις χώρες που επισκέπτεται, εγκαινιάζει την έκδοση μιας σειράς ποιοτικών ταξιδιωτικών βιβλίων - οδηγών (προϊόν της μεγάλης μας ταξιδιωτικής εμπειρίας), που προσφέρονται δωρεάν στους ταξιδιώτες της κάθε εκδρομής.

STOPOVER ATHENS

Συνδυάστε την Αθήνα με όλο τον πλανήτη

Για τους ταξιδιώτες της περιφέρειας της Ελλάδας & της Κύπρου των οργανωμένων ταξιδιών του Versus Travel

VERSUS North

VERSUS TRAVEL Cyprus

2 διανυκτερεύσεις, μία στο πήγαινε και μία στο έλα στο ξενοδοχείο **TITANIA** ή παρόμοιο, με πρωινό & 4 μεταφορές από/προς το αεροδρόμιο.

ΤΥΠΟΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	01.11.2021-28.02.2022	01.03.2022-31.03.2022	01.04-30.04.2022 01.07-31.08.2022	01.05-30.06.2022 01.09-31.10.2022
ΔΙΚΛΙΝΟ	198€	205€	190€	215€
ΤΡΙΚΛΙΝΟ	178€	190€	147€	164€
ΜΟΝΟΚΛΙΝΟ	326€	370€	350€	390€

2 διανυκτερεύσεις, μία στο πήγαινε και μία στο έλα, στο ξενοδοχείο **HOLIDAY INN**, πλησίον του αεροδρομίου. Το ξενοδοχείο διαθέτει δωρεάν Shuttle Bus ανά 1 ώρα από/προς το αεροδρόμιο.

ΤΥΠΟΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	01.04.2022-31.10.2022	01.11.2021-31.03.2022
ΔΙΚΛΙΝΟ	130€	130€
ΜΟΝΟΚΛΙΝΟ	230€	230€

2 διανυκτερεύσεις, μία στο πήγαινε και μία στα **ATHENAEUM HOTELS (PALACE, GRAND, SMART)** με πρωινό & 4 μεταφορές από/προς το αεροδρόμιο.

ΤΥΠΟΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	01.11.2021-31.03.2022	01.04.2022-30.04.2022	01.05.2022-31.10.2022
ΔΙΚΛΙΝΟ	165€	160€	180€
ΤΡΙΚΛΙΝΟ	158€	126€	144€
ΜΟΝΟΚΛΙΝΟ	305€	310€	350€

Σημειώσεις:

1. Η παραπάνω προσφορά ισχύει μόνο εάν ο ταξιδιώτης συμμετέχει σε οργανωμένο ταξίδι και μέχρι εξαντλήσεως των δωμάτων. Υπάρχει δυνατότητα επιλογής και άλλων ξενοδοχείων.

Μπορείτε εάν θέλετε να προσθέσετε και άλλες διανυκτερεύσεις στην Αθήνα.

2. Στις τιμές δεν συμπεριλαμβάνεται ο φόρος διαμονής. Η χρέωση για τα 4* θα είναι 3 € το δωμάτιο την ημέρα πληρωτέα απευθείας από τον πελάτη στο ξενοδοχείο.

Ο διαφορετικός κόσμος του Versus

Οι καινοτομίες που ανέτρεψαν τα ταξιδιωτικά δεδομένα

Το ταξίδι είναι ένας άλλος τρόπος για να βλέπουμε τα πράγματα. Αλλάζουμε μέσα μας όταν ταξιδεύουμε, όταν αλλάζουν οι γεωγραφικές μας συντεταγμένες.

Ενάντια στην απλώς διεκπεραιωτική αντίληψη της ελληνικής αγοράς, το VersusTravel έχει εισαγάγει πρωτοποριακές υπηρεσίες και παροχές, επενδύσεις που επιστρέφουν σε εσάς. Μερικές από αυτές αναδεικνύουν τον διαφορετικό κόσμο του Versus και είναι καινοτόμες και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πάντα υπό την προστασία μας

- **Ταξιδιωτικοί οδηγοί στα Ελληνικά, από τις εκδόσεις του Versus, δωρεάν για τους ταξιδιώτες μας – κάτι που έλειπε από την ελληνική αγορά.**

Πρόκειται για ταξιδιωτικούς οδηγούς που αφορούν όλους τους εξωτικούς και ευρωπαϊκούς προορισμούς. Εσωκλείουμε σε αυτούς τη γνώση μας στους προορισμούς, το μεράκι μας και την επιθυμία μας να απολαμβάνει ο ταξιδιώτης αυτά που του αξίζουν.

- VersusClub, η πρώτη ταξιδιωτική λέσχη στην Ελλάδα, μια πρωτοποριακή ιδέα του Versus που εδώ και περίπου μία δεκαετία αποτελεί το ταξιδιωτικό στέκι της Αθήνας (Καραγεώργη Σερβίας 4, Στοά Παύλου Καλλιγιά, 7ος όροφος). Δωρεάν συμμετοχή.

Μια μικρή θεατρική σκηνή, με σκηνικά αλλά και πολυδιάστατες εκδηλώσεις γενικού ενδιαφέροντος, που ξεφεύγουν πολύ από το πλαίσιο της στεγνής παρουσίασης ενός προορισμού με εμπορικό σκοπό.

Το VersusClub, με ιδιαίτερες θεματικές βραδιές και επιπλέον γεύσεις και μουσικές, απογειώνει τη διάθεση, ιχνηλατώντας νοερά το ελληνικό και παγκόσμιο ανάγλυφο, με προσκεκλημένους δημοσιογράφους, συγγραφείς, εισηγητές από τον χώρο των τεχνών, των επιστημών και των γραμμάτων, ηθοποιούς, καθηγητές πανεπιστημίου αλλά και αντιπροσώπους πρεσβειών.

Στο VersusClub αποδεικνύονται η αγάπη και η φροντίδα του Versus, μέσα από την «ταξιδιωτική σκηνή της Τετάρτης», όπου γινόμαστε όλοι μια παρέα. **Οι βραδιές είναι δωρεάν για τους ταξιδιώτες και κλείνουν με κρασάκι και κουβεντούλα, με θέα την Ακρόπολη, σε ένα loungebar αεροδρομίου που έχουμε διαμορφώσει** (απαραίτητη δήλωση συμμετοχής). Δείτε τις στο versustravel.eu.

Σας περιμένουμε...

- **Μεγάλες εκδηλώσεις, προσφορά του VersusTravel**

Πραγματοποίηση μεγάλων εκδηλώσεων, μοναδικών για τον τομέα του τουρισμού στην Ελλάδα, που μας έφεραν πιο κοντά και μας χάρισαν στιγμές που ποτέ δεν θα ξεχάσουμε (ίδρυση του VersusClub – εκδήλωση στο LedaMarriott, 15 χρόνια του Versus – εκδήλωση στο περιστύλιο του Ζαπτείου Μεγάρου, ίδρυση του VersusTravel στη Θεσσαλονίκη – εκδήλωση στο ξενοδοχείο «PortoPalace», 20 χρόνια Versus – εκδήλωση-πάρτι στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, εκδήλωση-παράσταση στο «Παλλάς» με τον αξεπέραστο Γιάννη Ζουγανέλη). Για εμάς ο ταξιδιώτης είναι στο κέντρο του ενδιαφέροντος και της αγάπης μας.

- **Επιπλέον ταξιδιωτική ασφάλεια και παροχές υγείας**

Το VersusTravel ασφαλίζει τους ταξιδιώτες του με επιπλέον ταξιδιωτική ασφάλεια ατυχήματος και άλλων καλύψεων κατά τη διάρκεια του ταξιδιού αλλά και της προκαταβολής σας σε περίπτωση που δεν καταφέρετε να πραγματοποιήσετε το ταξίδι σας. Αυτή είναι μια ασφάλεια επιπλέον της ασφάλειας αστικής ευθύνης που όλα τα τουριστικά γραφεία είναι υποχρεωμένα να παρέχουν. Είναι ταξιδιωτική ασφάλεια που την περιλαμβάνουμε στην τελική τιμή χωρίς επιπλέον χρέωση. Ζητήστε μας το έγγραφο που αναφέρει τις περιπτώσεις τις οποίες καλύπτει.

- **Άτοκες δόσεις**

Το ταξιδιωτικό σας όνειρο γίνεται ακόμα πιο προσίπο με τη δυνατότητα αποπληρωμής όλων των ταξιδιών μας με άτοκες δόσεις (έως και 18).

- **Versusgifts και απασχόληση στο αεροπλάνο**

1. Travelkit εκδόσεως Versus, με sudoku, σταυρόλεξα, παιχνίδια γνώσεων, λογικής και παρατηρητικότητας, για να περνάει ευχάριστα η ώρα σας κατά τη διάρκεια της πτήσης σας.
2. Νέα μοντέρνα tags πολυτελείας, που δεν θα τα αποχωρίζεστε από τα ταξίδια σας.
3. Στυλό.

- **Ενημερωτικές συγκεντρώσεις πριν από κάθε εκδρομή – VersusLive**

Στα κεντρικά μας γραφεία στο Σύνταγμα, Φιλελλήνων 7, πραγματοποιούνται οι ενημερωτικές συγκεντρώσεις πριν από την αναχώρηση κάθε εκδρομής. Εκεί οι ταξιδιώτες συναντούν τον αρχηγό τους, ο οποίος τους δίνει «κατευθυντήριες οδηγίες». Επιπλέον, μέσω του συστήματος VersusLive μπορούν και οι ταξιδιώτες της Περιφέρειας και της Κύπρου να παρακολουθούν τις συγκεντρώσεις αυτές μέσα από τον υπολογιστή τους.

- **Πρακτικές οδηγίες και συμβουλές – Μυστικά χρόνων στη διάθεσή σας**

Έπειτα από εμπειρία πολλών χρόνων έχουμε καταφέρει να συγκεντρώσουμε μυστικά και συμβουλές για την καλύτερη προετοιμασία σας, άρα και απόλαυση του ταξιδιού σας, σε ειδικό φυλλάδιο που μπορείτε να λάβετε ηλεκτρονικά. Το VersusTravel δεν αφήνει τίποτα στην τύχη του.

Το ταξίδι με το Versus– Μια διαφορετική αντίληψη

Εξασφαλισμένες αναχωρήσεις

...εσείς θα το ρισκάρετε;

Το VersusTravel έχει εξασφαλίσει και προπληρώσει χιλιάδες θέσεις, πάντα με τις καλύτερες εταιρείες και πτήσεις, με αποτέλεσμα όχι μόνο την καλύτερη τιμή για εσάς, αλλά και εξασφαλισμένες αναχωρήσεις. Οι ταξιδιώτες λένε πως «αν μια εκδρομή δεν πραγματοποιηθεί στο VersusTravel, δεν πραγματοποιείται πουθενά». Με τη μεγάλη συμμετοχή, την αγάπη και τη στήριξη των φίλων του το VersusTravel έχει **τα μικρότερα ποσοστά ακύρωσης εκδρομών**. Αν δεν θέλετε να βιώσετε απογοητεύσεις και ακυρώσεις της τελευταίας στιγμής, που θέτουν σε κίνδυνο τις διακοπές σας, επιλέξτε ένα από τα ταξίδια μας και απλώς ετοιμάστε βαλίτσες...

«Διαβασμένοι» αρχηγοί

Ο σωστός αρχηγός δίνει προστιθέμενη αξία σε ένα ήδη καλά οργανωμένο ταξίδι. Είναι αυτός που μαζί με το εμπειριστατωμένο πρόγραμμα θα σας μυήσει στα μυστικά του προορισμού. Αν δεν θέλετε ο αρχηγός σας να παραμένει αμίλητος σε μια γωνιά ή εσείς να ξέρετε περισσότερα από αυτόν, επιλέξτε ένα ταξίδι του VersusTravel. Όλοι πλέον γνωρίζουν ότι το Versus έχει την πιο εξειδικευμένη ομάδα Ελλήνων αρχηγών. Εσείς γιατί να το ρισκάρετε;

Τα προγράμματά μας – Αποκλειστικές εμπειρίες ζωής – Επιτόπια έρευνα – Διεύρυνση προορισμών

Διαβάστε προσεκτικά την παράγραφο «Η διαφορετικότητα του Versus» που υπάρχει σε κάθε ταξίδι, για να βρείτε μερικά από τα στοιχεία που κάνουν το κάθε πρόγραμμα ξεχωριστό. Ενάντια στο πνεύμα των περικοπών των ημερών, το Versus προσφέρει πλουσιοπάροχα προγράμματα, δίνοντας έμφαση σε ουσιαστικές εμπειρίες που θα συντροφεύουν τη ζωή σας. Δεν αρκούμαστε στο να χαράσσουμε γραμμές στον χάρτη, θέλουμε να τις διερευνούμε προσωπικά. Ταξιδεύουμε συνεχώς, ελέγχουμε μόνοι μας τα ξενοδοχεία και τις υπηρεσίες σε σημεία που δεν τα βάζει ο νους σας και δεν καταφεύγουμε στην εύκολη οδό αναζήτησης πληροφοριών αποκλειστικά και μόνο από το Ίντερνετ. Εντάσσουμε έτσι ό,τι πιο καινούργιο και ενδιαφέρον έχει ένας τόπος, διαμορφώνοντας μία από τις πιο εξειδικευμένες συλλογές ταξιδιών στον ευρωπαϊκό χώρο, μεγαλύτερη ακόμα και από διοργανωτές ταξιδιών μεγάλων

πληθυσμιακά ευρωπαϊκών χωρών. Από τα λουλουδένια χαλιά του Καθολικού Πάσχα στη Γουατεμάλα μέχρι μια διανυκτέρευση κάτω από τα αστέρια στην Ιορδανία προσφέρουμε διαρκώς εμπειρίες ζωής που θα βρείτε μόνο στο Versus!

Ολοκληρωμένο κόστος, πληρωτέο εδώ

Όχι κρυμμένα κόστη, όχι υποχρεωτικές πληρωμές εκτός Ελλάδας ή Κύπρου (εκτός ελαχίστων αναγκαστικών εξαιρέσεων), όχι προαιρετικές εκδρομές και κενές ημέρες (εκτός από τις αναγκαστικές ελεύθερες ημέρες κατά την επίσκεψη πόλεων). Στην τελική τιμή περιλαμβάνονται φόροι, φιλοδωρήματα, και χρεώσεις αποσκευών (όπου υπάρχουν), φόροι ξενοδοχείων και πόλεων. Τίποτε από αυτά δεν πληρώνεται τοπικά. Χαλαρώστε και απολαύστε το ταξίδι σας.

Οι πιο ανταγωνιστικές τιμές

Πολεμάμε με πάθος για την πιο ανταγωνιστική τιμή. Αυτό το οφείλουμε στους ταξιδιώτες μας, λόγω της τεράστιας συμμετοχής τους στα ταξίδια μας, που γίνεται και η διαπραγματευτική μας δύναμη για τις αεροπορικές εταιρείες και τους τοπικούς προμηθευτές. Θα διαπιστώσετε ότι πολλές φορές οι τιμές μας για τα ίδια ταξίδια μειώνονται (πάντα με τις ποιοτικότερες υπηρεσίες). Εμείς δεν «κουτσουρεύουμε» τα προγράμματά μας προκειμένου να έχουμε καλύτερες τιμές, όπως προστάζει η «νέα μόδα». Επιλέξαμε τον άλλο δρόμο: **πλουσιότερα προγράμματα και καλύτερες τιμές**. Έτσι έχουμε συνηθίσει και έτσι πράττουμε.

ExploringTheWorldSecretTreasures

Οι ταξιδιώτες γνωρίζουν ότι στο VersusTravel θα βρουν πρωτοποριακά, σπάνια ταξίδια στους κρυμμένους θησαυρούς του πλανήτη μας, σε προορισμούς που πρώτη φορά πραγματοποιούνται, στα τελευταία σύνορα του κόσμου μας, σε πανάρχαιους πολιτισμούς, σε απομονωμένες φυλές, στα φυσικά θαύματα του πλανήτη μας αλλά και σε μυστήρια για τα οποία αξίζει να ταξιδέψουμε. Το VersusTravel έκανε προσιτό το εξωτικό ταξίδι στον Έλληνα ταξιδιώτη, αλλά παράλληλα καθιέρωσε το πολιτιστικό εξειδικευμένο ταξίδι στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Χαλαρώστε & απολαύστε το ταξίδι σας

Είστε στα χέρια του μεγαλύτερου ταξιδιωτικού οργανισμού, που δεν αφήνει τίποτα στην τύχη του...

20 χρόνια εμπειρίας, χιλιάδες ευχαριστημένοι ταξιδιώτες

Πάθος για ποιότητα υπηρεσιών και σωστά οργανωμένα ταξίδια που δημιουργούν χιλιάδες ευχαριστημένους ταξιδιώτες. Δείτε τις εντυπώσεις των ταξιδιωτών στο σάιτ μας.

Η μεγαλύτερη ταξιδιωτική παρέα, η ασφάλεια και το ανθρώπινο πρόσωπο του VersusTravel

Οι ταξιδιώτες έχουν την ασφάλεια και τη φροντίδα του Versus, που θα μεριμνήσει για ό,τι απρόβλεπτο και αν συμβεί – κάτι που το έχει αποδείξει αμέτρητες φορές. Πάνω από όλα, όμως, οι ταξιδιώτες νιώθουν σε κάθε επαφή μαζί μας το ανθρώπινο πρόσωπο του Versus. Τίποτα εδώ δεν είναι στημένο, ούτε εμπορευματοποιημένο. Τα πάντα πηγάζουν από γνήσιο μεράκι και αληθινή κατάθεση ψυχής. Οι ταξιδιωτικοί μας σύμβουλοι, οι πιο έμπειροι και εξειδικευμένοι της ελληνικής αγοράς, είναι δίπλα σας, με έμπειρες προτάσεις σε κάθε απορία και ανάγκη σας.

Πρώτοι με διαφορά –Υπηρεσίες με διεθνείς αναγνωρίσεις

Το VersusTravelείναι με χειροπιαστά νούμερα ο πρώτος και με μεγάλη διαφορά touroperator της ελληνικής αγοράς.Αυτό πιστοποιούν οίβραβεύσεις και οι διακρίσεις μας από την QatarAirways, την Iberia, τη Haffa, αλλά και από πρωτιές σε πολλές αεροπορικές εταιρείες, όπως στη Luffhansa, στη SwissAirways, στην AirFrance, στην KLM, στην BritishAirways, στην TurkishAirlines, καθώς και από πολλούς τουριστικούς οργανισμούς διαφόρων χωρών, όπως του Περού, της Κίνας, της Ινδίας, του Βιετνάμ κ.ά.

Ενημερωμένο σάιτ στο Ίντερνετ – Κρατήσεις online

Αναπτύξαμε πρωτοποριακό, πλούσιο, ενημερωτικό σάιτ και σύστημα online κρατήσεων στο Ίντερνετ για κρατήσεις με επιπλέον έκπτωση 24 ώρες το 24ωρο.

➤ Εξειδικευμένα τμήματα

Το **VersusTravel** διαθέτει εξειδικευμένα τμήματα

- για **οργανωμένα και ατομικά ταξίδια σε όλο τον κόσμο** (Ευρώπη, Ασία, Αφρική, Βόρεια και Νότια Αμερική, Αυστραλία - Ωκεανία, πολικές περιοχές),
- για **ταξίδια στη Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή**: τοιδιαίτερο τμήμα MediterraneoPlus,
- για **ταξίδια στην Ελλάδα με τις καινοτόμες δημοφιλείς διαδρομές του Versus στη χώρα μας**,
- για **κρουαζιέρες** με τα πιο έμπειρα στελέχη της αγοράς,
- για **γαμήλια ταξίδια**: το τμήμα VersusRomantic,
- για **εξερευνητικά ταξίδια και ειδικές αποστολές**: το τμήμα ExploringtheWorld,
- για **επαγγελματικά, εταιρικά ταξίδια κινήτρων, ταξίδια συλλόγων**: το τμήμα VersusBusiness,
- για **«πολυτελή» ταξίδια**: το τμήμα VersusExclusive,
- για **θεματικά ταξίδια πολιτισμού, γεύσης αλλά και περιπέτειας**.

Από το πιο κοντινό και οικείο αιγαιοπελαγίτικο νησί έως την κρουαζιέρα στην Ανταρκτική η εταιρεία μας καλύπτει με επιτυχία όλο το φάσμα των τουριστικών υπηρεσιών.

VERSUSTRAVEL

Καλώς ήρθατε στον πλανήτη μας

«Η ζωή είναι στιγμές...

Για τις πιο ταξιδιάρικες από αυτές επιλέγετε το VersusTravel.

Σας ευχαριστούμε! Εμείς θα συνεχίζουμε να ανοίγουμε δρόμους για εσάς, όπως σας αξίζει!»

Ευάγγελος Π. Κασιμίχας

Μαζί γνωρίζουμε τη γη, μαζί σχεδιάζουμε το ταξίδι!